

Emmeloord, 4 november 2014.

Onderwerp

Verordeningen Participatiewet.

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. De volgende verordeningen vaststellen:
  - a. Participatieverordening Noordoostpolder 2015;
  - b. Maatregelverordening Participatiewet Noordoostpolder 2015;
  - c. Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2015;
  - d. Verordening Individuele inkomenstoelage Noordoostpolder;
  - e. Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2015;
  - f. Verordening handhaving Participatiewet Noordoostpolder;
  - g. Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Noordoostpolder 2015.
2. De volgende verordeningen in trekken:
  - a. Verordening Plaatsingsbeleid Wet sociale werkvoorziening Noordoostpolder 2010;
  - b. Afstemmingsverordening Wet investeren in jongeren
  - c. Toeslagenverordening Wet investeren in jongeren;
  - d. Verordening werkleeraanbod Wet investeren in jongeren Noordoostpolder;
  - e. Toeslagenverordening WWB Noordoostpolder 2010;
  - f. Behandeling aanvragen plaatselijke commissie Zelfstandigen;
  - g. Verordening maatschappelijke participatie schoolgaande jongeren Noordoostpolder.

Doelstelling

Een uitvoering van de Participatiewet die er voor zorgt dat:

- Iedereen naar vermogen aan het werk is.
- Inwoners stijgen op de Participatieladder.
- De bijstand activerender wordt gemaakt.

Inleiding

Op 1 januari 2015 treedt de Participatiewet in werking. Deze wet vervangt de Wet werk en bijstand (WWB) en heeft gevolgen voor de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet werk en arbeidsondersteuning jong gehandicapten (Wajong). Instroom in de Wsw is vanaf 1 januari 2015 niet meer mogelijk en de Wajong is vanaf die datum alleen nog toegankelijk voor personen die duurzaam volledig arbeidsongeschikt zijn. De Participatiewet wordt uitgevoerd door de gemeente. De wet schrijft voor dat de gemeente een aantal zaken moet regelen in verordeningen. Voor een deel werden deze zaken ook geregeld in verordeningen onder de WWB. De Participatiewet kent nieuwe instrumenten die in de verordening opgenomen moeten worden. Het gaat dan om:

- Loonwaardemeting en loonkostensubsidie voor mensen die door een structurele arbeidsbeperking niet in staat zijn om met voltijds arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen;
- Aanbieden van Beschut Werk aan mensen die door hun beperkingen niet in aanmerking komen voor een baan bij een reguliere werkgever;
- Inzet van no-riskpolis voor een werkgever die iemand met een structurele arbeidsbeperking in dienst neemt;

- De wijze waarop gebruik gemaakt wordt van de bevoegdheid om een tegenprestatie op te leggen aan uitkeringsgerechtigden;
- De wijze waarop een wettelijk verplichte sanctie van 100% wordt verrekend;
- De inzet van een individuele studietoelage aan mensen met een structurele arbeidsbeperking die studiefinanciering ontvangen;

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen per verordening en de wijzingen ten opzichte van de WWB verordeningen.

De invoering van de Participatiewet is onderdeel van de veranderingen in het sociaal domein. De verordeningen zijn opgesteld met in acht neming van de uitgangspunten van Krachtig Noordoostpolder en sluiten aan bij het beleidskader sociaal domein en het deelbeleidsplan Participatiewet. De daarin gemaakte keuzes zijn terug te vinden in de verordeningen. Zo is voor de inzet van de tegenprestatie gekozen voor een manier waarbij zo veel mogelijk aangesloten wordt bij de keuze van de uitkeringsgerechtigde. Handhaving richt zich naast het voldoen aan de wettelijke verplichtingen (rechtmatigheid) nadrukkelijk ook op het meewerken aan re-integratie (doelmatigheid)

De Participatieraad Noordoostpolder is betrokken bij het opstellen van de verordeningen en heeft hierover advies uitgebracht aan het college. Dit advies is bijgevoegd.

Doelstelling

Een uitvoering van de Participatiewet die er toe leidt dat:

- Iedereen naar vermogen aan het werk is.
- Inwoners stijgen op de Participatieladder.
- De bijstand activerender wordt gemaakt.

Voorgesteld besluit

1. De volgende verordeningen vaststellen:
  - a. Participatieverordening Noordoostpolder 2015;
  - b. Maatregelverordening Participatiewet Noordoostpolder 2015;
  - c. Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2015;
  - d. Verordening Individuele inkomensvoetstuk Noordoostpolder;
  - e. Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2015;
  - f. Verordening handhaving Participatiewet Noordoostpolder;
  - g. Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Noordoostpolder 2015.
2. De raad volgende verordeningen in trekken:
  - a. Verordening Plaatsingsbeleid Wet sociale werkvoorziening Noordoostpolder 2010;
  - b. Afstemmingsverordening Wet investeren in jongeren
  - c. Toeslagenverordening Wet investeren in jongeren;
  - d. Verordening werkleeraanbod Wet investeren in jongeren Noordoostpolder;
  - e. Toeslagenverordening WWB Noordoostpolder 2010;
  - f. Behandeling aanvragen plaatselijke commissie Zelfstandigen;
  - g. Verordening maatschappelijke participatie schoolgaande jongeren Noordoostpolder.

Argumenten

- 1.1. De verordeningen voldoen aan de wettelijke verplichtingen
- 1.2. De verordeningen sluiten aan bij de keuzes van het beleidskader sociaal domein en het deelplan Participatiewet
- 2.1. onderdeel a. Met ingang van 1 januari 2015 verdwijnt de wachtlijst van de Wsw en daarmee de reden om deze verordening in stand te houden.
- 2.2. onderdeel b t/m d De Wet investeren in jongeren is ingetrokken, de daarbij behorende verordeningen tot nu toe niet. Dat wordt met dit besluit gecorrigeerd.

2.3. onderdeel e. De Participatiewet kent geen toeslagen meer maar een kostendelersnorm die in de wet is opgenomen. De grondslag voor de toeslagenverordening WWB vervalt.

2.4. onderdeel f. Deze verordening is opgesteld in 1999 en sluit niet meer aan bij de huidige wetgeving.

2.5 onderdeel g. De grondslag voor deze verordening vervalt met de invoering van de Participatiewet.

Kanttekeningen

1.1 In de Participatieverordening is nog geen specifiek instrument opgenomen voor de bepaling van de loonwaarde. Per arbeidsmarktregio moet een keuze gemaakt worden voor een methodiek voor het bepalen van de loonwaarde. Dat moet voor 1 juli 2015 in de verordening worden vastgelegd. De methodiek moet gevalideerd zijn. Op dit moment onderzoekt Blik op Werk voor het ministerie welke methodieken gevalideerd kunnen worden. De eerste besluiten over validatie worden rond de jaarwisseling 2014-2015 verwacht. Daarna wordt in de regio een methodiek gekozen en zal in deze verordening voor 1 juli 2015 de methodiek worden opgenomen.

Planning/Uitvoering

De wijzigingen die voortvloeien uit de invoering van de Participatiewet worden fasegewijs gecommuniceerd met de betrokkenen.

In juli 2014 hebben alle alleenstaande ouders een brief ontvangen over de veranderingen rond de kindertoeslag.

In september 2014 is een brief verstuurd aan alle WWB gerechtigden met de belangrijkste wijzigingen van de Participatiewet ten opzichte van de WWB.

In november 2014 ontvangen alle uitkeringsgerechtigden een brief met een overzicht van de veranderingen voor hun specifieke situatie.

In december 2014 ontvangen alle mensen op de wachtlijst van de Wsw staan een brief met informatie over de invulling van de garantiebanen waarvoor zij met voorrang in aanmerking kunnen komen.

Bijlagen

Verordeningen Participatiewet.

Overzicht van veranderingen verordening WWB - verordening Participatiewet.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : mw. H.R. Bogaards-Simonse

Steller : mevrouw T. Weggen; 32 79; t.weggen@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, no. 277257-1 ;

gelet op artikel 147 eerste lid van de Gemeentewet.

B E S L U I T:

1. De volgende verordeningen Participatiewet vast te stellen:

- a. Participatieverordening Noordoostpolder 2015;
- b. Maatregelverordening Participatiewet Noordoostpolder 2015;
- c. Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2015;
- d. Verordening Individuele inkomenstoeslag Noordoostpolder;
- e. Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2015;
- f. Verordening handhaving Participatiewet Noordoostpolder;
- g. Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Noordoostpolder 2015.

2. De volgende verordeningen in te trekken:

- a. Verordening Plaatsingsbeleid Wet sociale werkvoorziening Noordoostpolder 2010;
- b. Afstemmingsverordening Wet investeren in jongeren
- c. Toeslagenverordening Wet investeren in jongeren;
- d. Verordening werkleeraanbod Wet investeren in jongeren Noordoostpolder;
- e. Toeslagenverordening WWB Noordoostpolder 2010;
- f. Behandeling aanvragen plaatselijke commissie Zelfstandigen;
- g. Verordening maatschappelijke participatie jongeren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 15 december 2014.

De griffier, de voorzitter,

Bijlage bij raadsvoorstel verordening Participatiewet

Nieuwe verordening	vervangt	Belangrijkste wijziging
Participatieverordening	Participatieverordening WWB	<p>Nieuwe instrumenten uit P toegevoegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tegenprestatie – keuzevrijheid voor de klant, aansluiten bij de mogelijkheden van de klant. Geen tegenprestatie als er al vrijwilligerswerk wordt verricht of de klant actief is als mantelzorger. • Beschut werk – UWV bepaalt of betrokkene tot de doelgroep behoort. Gemeente doet voorselectie en bepaalt of iemand geplaatst wordt. • Loonwaarde en loonkostensubsidie – Nieuwe instrumenten voor mensen die door een structurele beperking niet in staat zijn met voltijdsarbeid het wettelijk minimumloon te verdienen. • Tijdelijke tegemoetkoming in de loonkosten voor een werkgever die iemand in dienst die tijdelijk minder produceert blijft bestaan. • No risk polis – wordt uitgebreid voor werkgever die iemand in dienst nemen met een beperking. Daarnaast ook mogelijkheid om praktijkervaringsplekpolis in te zetten bij werken met behoud van uitkering. • Individuele studietoelage – Aanvulling op het inkomen van jongeren met studiefinanciering of tegemoetkoming studiekosten die door een structurele beperking niet in staat zijn met arbeid 100% van het WML te verdienen. Dit is een bestaande regeling vanuit de Wajong die nu ook voor mensen met een uitkering Participatiewet mogelijk is. • Persoonlijke ondersteuning – systematische ondersteuning van een werknemer met beperkingen gedurende een langere periode op vaste tijden. <p>Verwijderd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Premies uitstroom en activering – past niet in de uitgangspunten van Krachtig Noordoostpolder waar zelfredzaamheid gestimuleerd wordt en van de P wet waar het zo regulier mogelijk werken altijd het doel is.
Maatregelverordening P wet	Maatregelverordening WWB	Hoogte van de sancties zijn niet aangepast. Aantal gedragingen zijn niet meer opgenomen omdat daarvoor in de wet is opgenomen dat een sanctie van 100% verplicht is. Wel is bepaald dat een sanctie van 100% voor 1 maand in 3 maanden kan worden verrekend.
Maatregelverordening IOAW/IOAZ	Maatregelverordening IOAW/IOAZ	Verordening is aangepast aan herinvoering van de bestuurlijke boete. Maatregelen zijn aangepast aan maatregelverordening P wet.
Verordening individuele inkomenstoeslag	Verordening individuele langdurigheids-toeslag	Bij de vaststelling van de hoogte van de uitkering blijft de kostendelersnorm buiten beschouwing. Wij gaan uit van echtparen, eenoudergezinnen en alleenstaanden.
Verordening	Verordening	WWB gewijzigd in Participatiewet

bestuurlijke boete bij recidive 2015	bestuurlijke boete bij recidive 2013	
Verordening cliënten-participatie sociaal domein 2015	Verordening cliënten-participatie sociaal domein	Grondslag is gewijzigd van Wsw, WWB en WMO naar Participatiewet en WMO 2015
Verordening handhaving Participatiewet	Verordening handhaving WWB	Raad stelt meerjarenbeleidskader vast en het college jaarlijks een uitvoeringsplan met daarin aandacht voor fraudebestrijding en preventie. Oude verordening ging alleen over beleidsplan handhaving. Dit is nu breder getrokken naar beleidskader sociaal domein en deelbeleidsplan Participatiewet.

Participatieverordening Noordoostpolder 2015

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

Gelezen het voorstel van het college d.d. [datum], no. [nummer];

gelet op artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet, de artikelen 6 lid 2, 7, 8, lid 1 onderdeel c, 8a, 9, 10, 10a en 10b van de Participatiewet, de artikelen 34, 35 en 36 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de artikelen 34, 35 en 36 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen,

gelet op de EG-verordening Werkgelegenheidssteun (nr. 2204/2002, Pb EG 2002, L 337/3) en de EG-verordening de minimissteun (nr. 69/2001, Pb EG 2001, L 10/30),

B E S L U I T

vast te stellen de hierna volgende

Participatieverordening Noordoostpolder 2015

Hoofdstuk 1. - Algemene bepalingen

Artikel 1 - Begripsomschrijving

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. Deze verordening verstaat onder:
  - a. De Wet: De Participatiewet.
  - b. Algemeen geaccepteerde arbeid: Alle arbeid die maatschappelijk aanvaard is. In principe is dat alle arbeid die wettelijk is toegestaan en waar de persoon fysiek toe in staat is. Er wordt geen rekening gehouden met opleiding en/of werkervaring. De arbeid mag niet indruisen tegen de persoonlijke integriteit van de mens.
  - c. Anw-er: Persoon die een uitkering ingevolge de Algemene nabestaandenwet ontvangt en die als werkloos werkzoekende staat ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf.
  - d. Belanghebbende: Een persoon die behoort tot de doelgroep en die aanspraak maakt op ondersteuning of aan wie ondersteuning wordt geboden.
  - e. Het College: Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder.
  - f. IOAW: De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.
  - g. IOAZ: De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
  - h. Maatschappelijke participatie: Deelname aan de samenleving en/of een bijdrage leveren aan de samenleving.
  - i. Mantelzorg: mantelzorg als bedoeld in artikel 1.1.1 eerste lid van de Wmo 2015.
  - j. Niet-uitkeringsgerechtigde (nugger): Een persoon als bedoeld in artikel 6 onder a. van de wet, die als werkloos werkzoekende staat ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf.
  - k. Ondersteuning: Ondersteuning bij arbeidsinschakeling conform artikel 7, eerste lid onder a van de wet,
  - l. De Raad: De gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder.

- m. Reguliere arbeid: Arbeid in een dienstbetrekking waarbij aan de werkgever geen subsidie wordt verstrekt.
- n. Traject: Een met de belanghebbende overeengekomen, dan wel door het college aan hem opgelegd, geheel van activiteiten gericht op het verkrijgen en behouden van betaalde arbeid of als dat niet mogelijk is maatschappelijke participatie.
- o. Uitkeringsgerechtigde: Degene die een periodieke uitkering voor levensonderhoud ontvangt op grond van de wet, de IOAW of de IOAZ.
- p. Voorzieningen: Voorzieningen bedoeld in artikel 7, lid 1 onder a van de wet; een instrument binnen een traject dat ingezet wordt om belemmeringen bij aanvaarding van algemeen geaccepteerde arbeid weg te nemen. Als algemeen geaccepteerde arbeid niet mogelijk is kan een voorziening ook worden ingezet voor het bevorderen van maatschappelijke participatie.
- q. Tegenprestatie: De onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden als bedoeld in artikel 9, lid 1 onderdeel c van de wet, artikel 37 lid 1 onderdeel f van de IOAW en artikel 37 lid 1 onderdeel f van de IOAZ.
- r. Beschut werk: werken in een beschutte werkomgeving als bedoeld in artikel 10b van de wet.

Artikel 2 - Opdracht aan het college

1. Het college biedt aan uitkeringsgerechtigden, ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en, voor zover het college dat noodzakelijk acht, een voorziening gericht op die arbeidsinschakeling.
2. Het college biedt aan belanghebbenden die behoren tot de doelgroep als genoemd in artikel 3 van deze verordening ondersteuning bij het vergroten van maatschappelijke participatie.
3. Bij de keuze voor de mogelijkheden van ondersteuning en het aanbieden van voorzieningen wordt door het college een afweging gemaakt, waarbij gekeken wordt of de ondersteuning of de voorziening, gelet op de mogelijkheden, capaciteiten, de eventuele aanwezigheid van structurele functionele beperkingen en de omstandigheden van een belanghebbende het meest doelmatig is met het oog op inschakeling in de arbeid of het vergroten van maatschappelijke participatie. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot subdoelgroepen loonkostensubsidie of beschut werk.
Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
  - a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
  - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.
4. Het college draagt zorg voor voldoende aanbod aan ondersteuning en voorzieningen en de evenwichtige verdeling van de middelen over de totale doelgroep.
5. Het college kan bij het bepalen van het aanbod aan voorzieningen prioriteiten stellen in verband met de financiële mogelijkheden en met maatschappelijke, economische en conjuncturele ontwikkelingen.
6. Uitvoering van dit artikel vindt plaats binnen de daarvoor door de gemeenteraad beschikbaar gestelde middelen.

Hoofdstuk 2 - Doel en doelgroep

Artikel 3 - Doelgroep

1. De doelgroep bestaat uit de personen aan wie op grond van artikel 7 lid 1 onder a van de wet door het college ondersteuning kan worden geboden.

2. In afwijking van het eerste lid, voor zover het ondersteuning bij een leer-werktraject betreft, bestaat de doelgroep uit de personen als bedoeld in artikel 10f van de wet.

Artikel 4 - Doel van de ondersteuning

1. Het college kan aan een lid van de doelgroep ondersteuning bieden bij het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid.
2. Het college kan in afwijking van lid 1 aan een lid van de doelgroep ondersteuning bieden gericht op zelfstandige maatschappelijke participatie.

Artikel 5 - Vorm van de ondersteuning

1. Ondersteuning kan worden geboden door het aanbieden van een traject, waarbij zonodig voorzieningen kunnen worden ingezet, of door het bieden van praktische hulp, advies of doorverwijzing naar andere instanties.
2. Bij de inzet van voorzieningen wordt gekozen voor die voorziening die beschikbaar is en die adequaat en toereikend is voor het doel dat beoogd wordt.
3. Voorzieningen die gericht zijn op de arbeidsinschakeling worden alleen ingezet als zonder die inzet het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid niet mogelijk is.

Artikel 6 - Onderzoek

Het college kan voordat besloten wordt tot een traject en/of tot de inzet van voorzieningen een onderzoek (laten) doen naar de mogelijkheden van de belanghebbende en naar de geschiktheid voor hem van de voorzieningen of andere vormen van begeleiding.

Artikel 7 - Verplichtingen

1. Onverminderd de verplichtingen die gelden op grond van de wet of van andere wetten gelden voor de belanghebbende de volgende verplichtingen:
  - a. verstrekken van de inlichtingen aan het college die nodig zijn voor het bepalen van een geschikt traject en/of een geschikte voorziening;
  - b. verlenen van medewerking aan een onderzoek als bedoeld in artikel 6;
  - c. het naar vermogen deelnemen aan de verschillende onderdelen van het traject;
  - d. na te laten hetgeen de realisatie van het doel van het traject of van de voorzieningen belemmert;
  - e. anderszins het slagen van een traject te bevorderen.
2. De persoon die deelneemt aan een voorziening is gehouden aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wet, de Wet Structuur Uitvoering Werk en Inkomen (Wet SUWI), alsmede aan de verplichtingen die het college aan de aangeboden voorziening heeft verbonden.
3. Indien een uitkeringsgerechtigde die deelneemt aan een voorziening, niet voldoet aan het gestelde in het eerste en tweede lid, kan het college de uitkering verlagen conform hetgeen hierover is bepaald in de wet, de IOAW, de IOAZ, de Maatregelverordening Participatiewet Noordoostpolder of de Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder.

4. Artikel 8 - Beperking

Geen recht op ondersteuning bestaat indien sprake is van een voorliggende voorziening welke naar mening van het college in voldoende mate bijdraagt aan de re-integratie van de aanvrager.

Hoofdstuk 3. - Voorzieningen

Artikel 9 - Algemene bepalingen voor voorzieningen

1. Het college kan, in aanvulling op de verplichtingen die voortvloeien uit de wet, de IOAW en de IOAZ aan de voorziening nadere verplichtingen verbinden.
2. Het college kan ten aanzien van de voorzieningen, bedoeld in de artikelen 9 tot en met 17 nadere regels stellen. Deze regels kunnen betrekking hebben op:
  - a. de voorwaarden waaronder een voorziening wordt aangeboden;
  - b. de weigeringsgronden bij het aanbieden van voorzieningen;
  - c. de aanvraag van en de besluitvorming over subsidies en premies;
  - d. de betaling van subsidies en het verlenen van voorschotten;
  - e. overige criteria voor het aanbieden van voorzieningen en het verstrekken van subsidies.
3. Het college kan een voorziening beëindigen:
  - a. indien de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichtingen als bedoeld in artikel 7 lid 1 en 2 van deze verordening niet nakomt;
  - b. indien de persoon die deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep van de wet;
  - c. indien de persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van deze voorziening;
  - d. indien naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling.

Hoofdstuk 4. - Re-integratie-instrumenten

Artikel 10 - Deelname aan projecten

1. Het college kan een uitkeringsgerechtigde verplichten om deel te nemen aan een project gericht op arbeidsinschakeling of maatschappelijke participatie.
2. Het college kan hiervoor nadere regels vaststellen.

Artikel 11 - Activering

1. Het college kan aan een belanghebbende als onderdeel van een traject in het kader van activering activiteiten aanbieden gericht op arbeidsinschakeling.
2. Het college kan aan een belanghebbende in het kader van activering activiteiten aanbieden gericht op maatschappelijke participatie.
3. Activiteiten als bedoeld in lid 1 en 2 hebben als doel het wegnemen van belemmeringen, het aanleren van vaardigheden die nodig zijn op de arbeidsmarkt of bij de start van een eigen bedrijf of het vergroten van maatschappelijke participatie.
4. Het college kan nadere regels vaststellen voor de uitvoering.

Artikel 12 – Persoonlijke ondersteuning

Aan een persoon die behoort tot de doelgroep kan het college persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken aanbieden in de vorm van structurele begeleiding als hij zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de aan hem opgedragen taken te verrichten.

Artikel 13 - Werkervaringsplaats

1. Het college kan aan een belanghebbende als onderdeel van een traject een werkervaringsplaats aanbieden, gericht op arbeidsinschakeling.
2. De werkervaringsplaats heeft als doel de uitkeringsgerechtigde werkritme en/of werkervaring op te laten doen.

3. De werkervaringsplaats kan, indien dit naar het oordeel van het college noodzakelijk is, gecombineerd worden met scholing.
4. De werkervaringsplaats vindt voor de uitkeringsgerechtigde plaats met behoud van uitkering.
5. Een werkervaringsplaats duurt 6 maanden, met de mogelijkheid van een verlenging met 6 maanden.
6. De werkgever die een werkervaringsplaats aanbiedt aan een belanghebbende kan aanspraak maken op de praktijkervaringsplekpolis voor de dekking van schade die tijdens het uitoefenen van de werkzaamheden door de belanghebbende wordt veroorzaakt.
7. Om de werkgever een praktijkervaringsplekpolis te kunnen verstrekken, sluit de gemeente een verzekering en treedt op als verzekeringnemer. De begunstigde is de werkgever.
8. Het college kan nadere regels vaststellen voor de uitvoering.

Artikel 14 - Scholing op additionele werkplek

1. Aan de belanghebbende die additionele arbeid verricht als genoemd in artikel 10a, eerste lid van de wet en die niet beschikt over een startkwalificatie wordt binnen 6 maanden na aanvang van de onbeloonde additionele werkzaamheden door het college bekeken in hoeverre scholing of opleiding kan bijdragen aan vergroting van de kans op inschakeling in het arbeidsproces.
2. Het college betreft bij deze beoordeling:
  - a. het oordeel van degene in wiens opdracht de belanghebbende de additionele werkzaamheden uitvoert;
  - b. de scholingswens van de belanghebbende;
  - c. de relevantie voor de arbeidsmarkt.

Artikel 15 - Re-integratiebaan

1. Het college kan aan een belanghebbende een re-integratiebaan aanbieden als onderdeel van een traject gericht op arbeidsinschakeling.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op belanghebbenden die behoren tot de doelgroep van de loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 6, lid 1 onderdeel e van de wet.
3. De re-integratiebaan heeft als doel de belanghebbende beroepsgerichte werkervaring te laten opdoen, eventueel in combinatie met functiegerichte scholing.
4. Het college kan aan de werkgever waar de belanghebbende wordt geplaatst een subsidie voor een deel van de loonkosten toekennen. De hoogte van de subsidie wordt door het college individueel vastgesteld en gebaseerd op de productiviteit van de belanghebbende en de mate van begeleiding door de werkgever.
5. De re-integratiebaan duurt maximaal 2 jaar.
6. De re-integratiebaan kan na 2 jaar verlengd worden voor de uitkeringsgerechtigde van wie is vastgesteld dat deze blijvend is aangewezen op gesubsidieerde arbeid.
7. Het college kan nadere regels vaststellen voor de uitvoering.

Artikel 16 - Verloning

1. Het college kan aan een belanghebbende een traject aanbieden in de vorm van een betaalde baan bij een daarvoor aangewezen instelling.
2. De op grond van dit artikel aangeboden baan wordt niet beschouwd als reguliere arbeid.
3. Het college kan hiervoor nadere regels stellen.

Artikel 17 - Scholing

1. Het college kan aan een belanghebbende een vorm van scholing aanbieden gericht op arbeidsinschakeling of het vergroten van maatschappelijke participatie.
2. Het college kan hiervoor nadere regels vaststellen.

Artikel 18 - Persoonsgebonden Re-integratiebudget

1. Het college kan aan een uitkeringsgerechtigde een persoonsgebonden re-integratiebudget verstrekken;
2. Een persoonsgebonden re-integratiebudget wordt uitsluitend verstrekt aan een uitkeringsgerechtigde die geen gebruik maakt van een voorziening als genoemd in artikel 9, 10, 11, 12, 13, 14 van deze verordening.
3. Een persoonsgebonden re-integratiebudget wordt verstrekt na een daartoe door de uitkeringsgerechtigde ingediend verzoek. Het budget wordt verstrekt als het college van mening is dat het traject dat de uitkeringsgerechtigde wil volgen bijdraagt aan de re-integratie van de uitkeringsgerechtigde.
4. Het college kan hiervoor nadere regels stellen.

Artikel 19 - Beschut werk

1. Het college kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze persoon in dienst neemt.
2. Het college maakt uit de personen uit de doelgroep een voorselectie en wint bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen advies in voor de beoordeling of zij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Het college selecteert voor deze beoordeling uitsluitend personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken zet het college de volgende ondersteunende voorzieningen in: fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving, uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur.
4. Het college bepaalt de omvang van het aanbod beschut werk en legt vast hoeveel plekken voor beschut werk de gemeente beschikbaar stelt. In verband hiermee overlegt het college met het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, aan de gemeente gelieerde bedrijven en andere reguliere werkgevers.

Artikel 20 - Loonkostensubsidie

1. Het college laat zich bij het vaststellen of een persoon behoort tot de doelgroep van het werken met loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10c van de wet adviseren door het UWV
2. Het UWV adviseert daarbij tevens over de vast te stellen loonwaarde.
3. Voor zover het gaat om het ambtshalve vaststellen of een persoon behoort tot de doelgroep van het werken met loonkosten, maakt het college eerst een voorselectie.

Artikel 21 - No-riskpolis

1. Een werkgever komt in aanmerking voor een no-riskpolis als:
  - a. de werkgever voor ten minste de duur van 6 maanden een arbeidsovereenkomst aangaat met een werknemer;
  - b. de werknemer voorafgaande aan de aanvang van de arbeid behoort tot de doelgroep;
  - c. de werknemer een structurele functionele of andere beperking heeft of de werkgever ten behoeve van de werknemer een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de wet ontvangt;
  - d. artikel 29b van de Ziektewet niet van toepassing is, en
  - e. de werknemer zijn woonplaats heeft binnen de gemeente Noordoostpolder.
2. In afwijking van het eerste lid kan een werkgever in aanmerking komen voor een no-risk polis als:
  - a. de werkgever voor ten minste de duur van 6 maanden een arbeidsovereenkomst aangaat met een werknemer;
  - b. de werknemer voorafgaande aan de aanvang van de arbeid een uitkering ontving op grond van de Participatiewet, de IOAW of IOAZ;
  - c. de werknemer zijn woonplaats heeft binnen de gemeente Noordoostpolder.
3. De no-riskpolis vergoedt:
  - a. het loon van de werknemer tot 120 procent van het minimumloon, en
  - b. 15 procent boven de dekking voor extra werkgeverslasten.
4. Om de werkgever een no-riskpolis te kunnen verstrekken, sluit de gemeente een verzekering en treedt op als verzekeringnemer. De begunstigde is de werkgever.
5. Het college verstrekt de no-riskpolis als bedoeld in lid 1 tot en met 36 maanden na indiensttreding van de werknemer bij de werkgever met de mogelijkheid tot verlenging van twee maal 12 maanden.
6. Het college verstrekt de no-riskpolis als bedoeld in lid 2 tot en met 12 maanden na indiensttreding van de werknemer.

Hoofdstuk 5. - Premies en studietoeslag

Artikel 22 - Premie additionele arbeid

1. Het college verstrekt aan uitkeringsgerechtigden die onbeloonde additionele werkzaamheden verrichten conform artikel 10a, zesde lid van de wet een premie van telkens € 250.
2. Het recht op een premie als bedoeld in het eerste lid wordt elke 6 maanden beoordeeld.
3. De premie wordt geweigerd indien bij de beoordeling blijkt dat de belanghebbende de aan de onbeloonde additionele werkzaamheden verbonden verplichtingen in de voorafgaande 6 maanden heeft geschonden.
4. Onverminderd het eerste lid komen ook personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid van de wet voor een premie in aanmerking indien zij aan alle voorwaarden voldoen.

Artikel 23 – Individuele studietoeslag

1. Een persoon als bedoeld in artikel 36b van de wet komt op schriftelijke aanvraag in aanmerking voor een individuele studietoeslag ter hoogte van € 1.500 per studiejaar.
2. De studietoeslag wordt in maandelijkse termijnen uitgekeerd.
3. De studietoeslag moet worden aangevraagd binnen 3 maanden na aanvang van het betreffende studiejaar.

4. Geen recht op een individuele studietoelage heeft de persoon die reeds vijfmaal eerder in aanmerking is gekomen voor deze studietoelage

Hoofdstuk 6 - Tegenprestatie

Artikel 24 – Opleggen tegenprestatie

1. Het college kan een uitkeringsgerechtigde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden opdragen als tegenprestatie, voor zover deze werkzaamheden niet belemmerend werken voor de arbeidsinschakeling.
2. Het college houdt bij het opdragen van een tegenprestatie rekening met de mogelijkheden en vaardigheden van de uitkeringsgerechtigde.
3. Het college stelt ter nadere uitvoering van deze verordening beleidsregels vast waarin wordt vastgelegd welke aanvullende werkzaamheden het college in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.
4. Een uitkeringsgerechtigde kan zelf een voorstel doen voor een tegenprestatie.

Artikel 25 - Mantelzorg en vrijwilligerswerk

1. Het college draagt geen tegenprestatie op indien een belanghebbende mantelzorg verricht voor zover het verrichten van mantelzorg naar het oordeel van het college redelijkerwijs noodzakelijk is.
2. Het college draagt geen tegenprestatie op indien een belanghebbende aantoonbaar vrijwilligerswerk verricht dat naar aard en omvang minimaal vergelijkbaar is met een tegenprestatie als bedoeld in deze verordening

Artikel 26 - Geen werkzaamheden voorhanden

1. Het college draagt geen tegenprestatie op indien geen werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden ingezet als tegenprestatie.
2. Indien het college geen tegenprestatie opdraagt omdat geen geschikte werkzaamheden voorhanden zijn, kan het college alsnog een tegenprestatie opdragen zodra deze werkzaamheden wel voorhanden komen. In elk geval beoordeelt het college elke 12 maanden of op dat moment wel werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden ingezet als tegenprestatie.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 27 - Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 28 - Beslissing van het college in gevallen waarin de verordening niet voorziet

In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 29 - Citeerartikel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als "Participatieverordening Noordoostpolder 2015" en treedt in werking op 1 januari 2015.

No. 277257-15

Artikel 30 - Intrekking bestaande verordening

Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Participatieverordening WWB Noordoostpolder 2012, vastgesteld op 15 december 2011, ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van [datum],

de griffier,

de voorzitter,

TOELICHTING PARTICIPATIEVERORDENING NOORDOOSTPOLDER 2015

Algemeen

Deze verordening regelt de ondersteuning die het college biedt bij het vergroten van de participatie van burgers die horen tot de doelgroep. Participatie houdt in dat een burger meedoet in de samenleving en/of een bijdrage levert aan die samenleving. Het Participatiebeleid van de gemeente Noordoostpolder is gebaseerd op de volgende doelstelling:

Iedere inwoner doet mee aan de samenleving naar eigen vermogen en op maximaal niveau.

De opdracht om de ondersteuning te bieden is geregeld in artikel 7 van de Participatiewet. Het voorschrift om een verordening vast te stellen waarin deze ondersteuning nader vorm wordt gegeven volgt uit artikel 8a Participatiewet.

Deze verordening bevat regels met betrekking tot de ondersteuning bij de arbeidsinschakeling, het aanbieden van voorzieningen gericht op de arbeidsinschakeling, waaronder ook begrepen sociale activering en het verstrekken van premies.

Deze verordening wordt per 1 januari 2015 ingevoerd, omdat de Participatiewet, als opvolger van de wet werk en bijstand (WWB) op die datum in werking treedt. Daarbij zijn de regels van de Participatieverordening Noordoostpolder 2012 zoveel mogelijk overgenomen, zo nodig, aangepast aan de Participatiewet.

Daarnaast maakt de Participatiewet dat er ook bij verordening regels gesteld moeten worden met betrekking tot beschut werk, de voorzieningen waarop werkgever aanspraak kunnen maken en de maatschappelijke tegenprestatie. Teven is ook de in artikel 36b van de Participatiewet bedoelde individuele studietoelage in deze verordening opgenomen. De verplichting om bij verordening nadere regels te maken staat in artikel 8 van de Participatiewet. Formeel is de individuele studietoelage een vorm van bijzondere bijstand, maar aangezien deze toelage feitelijk het karakter heeft van een stimuleringspremie, zijn deze bepalingen in deze verordening opgenomen.

Ten slotte is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de verordening te toetsen aan de laatste stand van het recht.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Het begrip belanghebbende als opgenomen onder lid 2 c wijkt af van het begrip belanghebbende zoals opgenomen in de Awb.

In lid 2 onder h is het begrip "maatschappelijke participatie" opgenomen.

Maatschappelijke participatie is onder te verdelen in deelname aan de samenleving en een bijdrage leveren aan de samenleving. Van het eerste is sprake wanneer iemand bijvoorbeeld contact onderhoudt met familie, vrienden of burens. Iemand draagt bij aan de samenleving wanneer hij of zij bijvoorbeeld lid is van een vereniging of vrijwilligerswerk verzorgt.

In lid 2 onder n en p is aangegeven dat een voorziening of een traject gericht zijn op het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid of als dat niet mogelijk is maatschappelijke participatie. De term maatschappelijke participatie is toegevoegd om een sluitende beschrijving te geven.

Artikel 2

De Participatiewet geeft het college de verantwoordelijkheid voor het bieden van ondersteuning. Hoewel belanghebbenden aanspraak kunnen maken op ondersteuning, is er geen afdwingbaar recht op ondersteuning op de manier zoals de belanghebbende dat mogelijk het liefst zou zien. Het is aan het college om zorg te dragen voor een voldoende aanbod van voorzieningen, waarbij zij te maken heeft met beperkte financiële middelen, terwijl de vraag naar ondersteuning afhankelijk is van een veelheid aan sociaaleconomische factoren.

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet de gemeenteraad in de verordening de verdeling van de voorzieningen over personen, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van die personen. Hierin ligt besloten dat de gemeenteraad ook rekening houdt met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In de leden 3 en 4 van dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Artikel 3

De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid, onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (ANW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
- personen zonder uitkering;

en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Daarnaast kan het college op grond van artikel 10f van de Participatiewet nog ondersteuning geven bij een leer-werktraject aan jongeren van 16 of 17 jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd; en jongeren van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Artikel 4

Het uiteindelijke doel van de ondersteuning zoals in allerlei vormen is vastgelegd in deze verordening, is het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid. Ondersteuning voor belanghebbenden is, als algemeen geaccepteerde arbeid niet bereikbaar is, gericht op zelfstandige maatschappelijke participatie.

Artikel 5

Ondersteuning hoeft niet altijd te bestaan uit een door derden uitgevoerde diagnose, gevolgd door een vastgesteld traject met één of meerdere voorzieningen. Als dat kan,

kan worden volstaan met advies of doorverwijzing naar andere instanties. Voorzieningen worden alleen ingezet als zonder die inzet het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid niet mogelijk is. Bovendien worden de voorzieningen alleen ingezet als aan de hand van onderzoek is gebleken dat door de inzet van die voorzieningen het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid binnen afzienbare tijd mogelijk wordt.

Re-integratie moet bovendien de kortste weg naar arbeid zijn. Daarmee wordt niet alleen de tijd tussen de inzet van het instrument en de werkaanvaarding bedoeld, maar ook de inspanningen die het kost om dat doel te bereiken.

Alleen als arbeidsinschakeling binnen afzienbare termijn niet tot de mogelijkheden behoort, kan zelfstandige maatschappelijke participatie een doel van de inzet van voorzieningen zijn. Ook in dat geval geldt dat de voorziening beschikbaar moet zijn en dat het adequaat en toereikend moet zijn voor het beoogde doel.

De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de inhoud van het traject ligt bij het college, dat immers ook verantwoordelijk is voor de effectieve en doelgerichte inzet van schaarse middelen. Binnen de grenzen van die verantwoordelijkheid wordt rekening gehouden met de wensen van de belanghebbende. Voor het slagen van het traject is de motivatie van de belanghebbende belangrijk. Bovendien wordt, voordat tot het traject wordt besloten, de inhoud van het traject besproken met de belanghebbende.

Artikel 6

In de meeste gevallen zal voordat tot de inzet van voorzieningen wordt besloten een advies worden gevraagd van een bedrijf dat gespecialiseerd is in diagnoses met betrekking tot re-integratie. Niet uitgesloten is dat het onderzoek door het college wordt verricht. Eventueel kan na zo'n onderzoek besloten worden alsnog advies van derden in te winnen. Ook is denkbaar dat uit het eigen onderzoek al blijkt dat een diagnose door derden en/of de inzet van voorzieningen niet nodig is.

Artikel 7

Deelname aan re-integratie is niet vrijblijvend. Bijstandsgerechtigden zijn reeds door het ontvangen van een uitkering aan bepaalde verplichtingen gehouden. In artikel 9 van de Participatiewet is vastgelegd dat de uitkeringsgerechtigde van 18 tot de pensioengerechtigde leeftijd verplicht is naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en te aanvaarden zonder dat gebruik gemaakt wordt van een voorziening. De uitkeringsgerechtigde is eveneens op grond van artikel 9 verplicht om deel te nemen aan een voorziening of mee te werken aan een onderzoek indien het college dit noodzakelijk acht. Voor diegenen zonder uitkering moeten voorwaarden aan het re-integratietraject gekoppeld worden. Deze gelden vanzelfsprekend ook voor de bijstandsgerechtigden. Het niet nakomen van de verplichtingen geeft de mogelijkheid om een traject af te breken of de gevraagde ondersteuning te weigeren, bijvoorbeeld als iemand niet mee wil werken aan een onderzoek.

Natuurlijk heeft de belanghebbende ook rechten. Deze rechten zijn meestal elders in wet- of regelgeving ondergebracht. Tegen beslissingen op grond van deze verordening staat bezwaar en beroep open op grond van de Awb. Het recht op inzage in gegevens en zonodig correctie daarvan is geregeld in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

De bepaling dat re-integratiekosten kunnen worden teruggevorderd is ten opzichte van de Participatieverordening Noordoostpolder 2012 vervallen, aangezien hier geen juridische basis voor is (zie Rechtbank Arnhem 14-09-2006, nr. AWB 06/999, ECLI:NL:RBARN:2006:AZ3540).

Voor zover het gaat om verstrekte subsidies als bedoeld in titel 4:2 van de Awb, is er wel een mogelijk grond voor terugvordering. Dit is geregeld in afdeling 4.2.7 van de Awb.

Artikel 8

Indien gebruik gemaakt kan worden van een voorliggende voorziening (bijvoorbeeld WW) vindt geen ondersteuning op basis van deze wet plaats.

Artikel 9

Het eerste lid geeft het college de bevoegdheid om aan een voorziening nadere verplichtingen te verbinden. Dit kunnen verplichtingen van diverse aard zijn. Zo kan bepaald worden dat een cliënt gedurende het traject op gezette tijden met de klantmanager de voortgang bespreekt.

Het tweede lid geeft het college de algemene bevoegdheid om voor voorzieningen nadere regels te stellen. Dit heeft voornamelijk tot doel om bij subsidieverstrekking de uitvoering zoveel mogelijk aan het college over te laten.

Het derde lid behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 10

Dit artikel is erop gericht om de mogelijkheid te creëren een uitkeringsgerechtigde die maar enigszins kan werken of dagritme nodig heeft, meteen binnen enkele dagen na de aanvraag om een uitkering voor 20 tot 32 uur per week bezig te houden met productiewerk of andere activiteiten.

Het college moet daarbij wel een nadere afweging maken met betrekking tot de vraag op welke wijze het project bijdraagt aan de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling van betrokkene (zie CRvB 15-07-2014, ECLI:NL:CRVB:2014:2451).

Artikel 11

Bij activering wordt een onderscheid gemaakt tussen activiteiten gericht op arbeidsinschakeling en activiteiten gericht op maatschappelijke participatie. Activering gericht op arbeidsinschakeling is vooral gericht op het wegnemen van belemmeringen en het aanleren van vaardigheden die nodig zijn op de arbeidsmarkt. Activering gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie kan bestaan uit het deelnemen aan educatieve activiteiten of het zoeken van hulp bij de aanpak van problemen.

Activering wordt door de gemeente zo lang mogelijk gezien als een eerste stap op weg naar werk door het opheffen van allerlei belemmeringen die werkaanvaarding in de weg staan. De doelgroep wordt gevormd door werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die nog niet in staat zijn deel te nemen aan een re-integratietraject naar regulier werk vanwege in de persoon gelegen factoren. Er is vaak sprake van een meervoudige problematiek zoals huisvesting, schulden, verslaving, geen arbeidsritme, verstoord dagnachtritme, sociaal niet vaardig, geen goed zelfbeeld, gebrek aan eigenwaarden, taalachterstand, gezondheidsproblemen. Voor een deel van de belanghebbenden zal het erg lang duren, zo niet: onmogelijk zijn, om uit deze fase te geraken. Voor die groep kan er een moment aanbreken dat er trajecten met een zorgkarakter afgesproken worden.

Re-integratieactiviteiten kunnen ook gericht zijn op het starten van een eigen bedrijf.

Artikel 12

Het gaat hier om een voorziening als een jobcoach, die op vaste tijden en gedurende een langere periode de werknemer met beperkingen bij het verrichten van zijn taken ondersteunt. Het moet dus gaan om een systematische ondersteuning. Verder is van belang, dat de ondersteuning noodzakelijk is in die zin, dat de werknemer zonder die ondersteuning in redelijkheid niet zijn werkzaamheden zou kunnen verrichten. De voorziening persoonlijke ondersteuning heeft ten doel dat een werknemer wordt begeleid naar een situatie dat hij uiteindelijk zonder begeleiding via een dergelijke voorziening bij een reguliere werkgever werkzaam kan zijn. Indien nodig zet het UWV het instrument persoonlijke ondersteuning (jobcoach) thans bij werkende Wajongers in voor de periode van een half jaar met een totale maximale duur van drie jaar.

Artikel 13

Het begrip werkervaringsplaats geeft aan dat op een gestructureerde manier aan steeds terugkerende werkzaamheden wordt deelgenomen. Doorgaans bedoeld om werkritme en/of ervaring op te doen, eventueel in combinatie met opleiding. Doorstroom naar werk hoeft (nog) geen hoofddoel te zijn, maar kan wel gevolg zijn. Doorgaans vindt dit plaats met behoud van uitkering. Het uitgangspunt is dat de baan tijdelijk is.

Een werkervaringsplaats wordt aangeboden bij een reguliere werkgever of bij Concern voor Werk.

Werkgevers die een werkervaringsplaats bieden kunnen gebruik maken van de praktijkervaringsplek polis. Deze verzekering dekt het WA risico. Een onbetaalde werknemer valt niet onder de WA verzekering van een bedrijf. Met deze polis is het risico van schade wel gedekt.

Artikel 14

Bij de introductie van het begrip participatiebanen in destijds de WWB is extra aandacht gevraagd voor personen zonder startkwalificatie. Iemand die 6 maanden gewerkt heeft moet een scholingsaanbod krijgen van de gemeente. Bij de keuze voor scholing wordt rekening gehouden met de ervaringen van degene waar de belanghebbende werkt, de wens van de belanghebbende en de relevantie van de arbeidsmarkt. Dat wil zeggen dat er niet opgeleid wordt voor werkloosheid maar dat de scholing moet bijdragen aan het makkelijker vinden van duurzaam regulier werk.

Artikel 15

Het gaat hier vooral om een combinatie van leren en werken, waarbij het nadrukkelijk de bedoeling is om beroepsgerichte ervaring op te doen en functiegerichte scholing te volgen. Hier is sprake van loonbetaling met allerlei subsidie mogelijkheden, waarbij in ieder geval de werkgever betaalt voor de geleverde prestatie. Deze wordt individueel vastgesteld afhankelijk van de geleverde (en in tijd groeiende) prestatie. Gesubsidieerde arbeid dient (vanuit de klant gezien) altijd tijdelijk te zijn. Er dient sprake te zijn van een maximale periode van 2 jaar.

De mate van begeleiding door de werkgever moet bij de bepaling van de hoogte van de subsidie meegenomen kunnen worden, zodat werkelijk voor het netto resultaat betaald wordt. Het maakt dan in feite geen verschil of dit in de profit of de non-profit sector plaatsvindt. Doordat namelijk voor de geleverde prestatie navenant betaald wordt, kan er geen sprake zijn van concurrentievervalsing e.d.

Gesubsidieerde arbeid is een belangrijke voorziening voor klanten die lang uit het arbeidsproces zijn, of om andere redenen een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Zij kunnen via een gesubsidieerde baan werkervaring opdoen en zo hun kansen op een reguliere baan vergroten. Gesubsidieerd werk is naar het oordeel van de gemeente Noordoostpolder meer een instrument om mensen uiteindelijk toe te kunnen leiden naar regulier werk dan een doel op zich.

De Participatiewet kent, anders dan de WWB, een eigen regeling voor werken met loonkostensubsidie voor personen binnen de doelgroep, van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Daarom is deze subdoelgroep hier uitgezonderd. Het gaat bij artikel 14 lid 4 van deze verordening dus nadrukkelijk niet om loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10c en 10d van de Participatiewet en artikel 19 van deze verordening.

Artikel 16

Voor het behoud van arbeidsritme kan voor een deel van de belanghebbenden het instrument verloning worden ingezet. Hierbij wordt de belanghebbende geplaatst bij een daarvoor aangewezen bedrijf. Het bedrijf neemt de belanghebbende voor een afgesproken periode in dienst, zorgt voor een werkplek, begeleiding en bemiddelt naar

regulier werk bij een andere werkgever. Het bedrijf ontvangt een vergoeding voor de loonkosten en de begeleiding. Verloning is geen einddoel maar een re-integratie-instrument.

Artikel 17

Uitgangspunt is de kortste weg naar reguliere algemeen geaccepteerde arbeid. Als het vinden of houden van algemeen geaccepteerde arbeid niet lukt, komt scholing aan de orde. Bij de beoordeling van scholing staat arbeidsrelevantie voorop.

Artikel 18

Het Persoonsgebonden Re-integratiebudget (PRB) is een reguliere re-integratievoorziening, met een geheel eigen gezicht. Tot nu toe wordt de inhoud van het traject zoveel mogelijk afgestemd op de situatie van de klant maar feitelijk bepaald door de klantmanager of het re-integratiebedrijf. Bij het PRB bepaalt de klant de inhoud van zijn traject.

Met het PRB wordt aangesloten bij de maatwerkgedachte. De klant neemt met het PRB immers zélf het initiatief om zijn eigen re-integratietraject in te richten. Het college stelt nadere regels voor de wijze waarop een PRB kan worden aangevraagd, de voorwaarden waaraan een belanghebbende moet voldoen en de eisen die aan de re-integratiepartner worden gesteld.

Artikel 19

Het college kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat niet van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze in dienst neemt (eerste lid).

Stap 1: voorselectie

Ten behoeve van de participatievoorziening beschut werk voert de gemeente een voorselectie uit (tweede lid). Tijdens de voorselectie bepaalt het college welke mensen in aanmerking kunnen komen voor beschut werk, en op welk moment. In de verordening moet vastgelegd worden hoe zij deze voorselectie uitvoeren. Daarom is in het tweede lid bepaald dat het college uitsluitend personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt selecteert voor de beoordeling of zij uitsluitend in een beschutte omgeving mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Voor dit criterium is gekozen omdat personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt veelal niet uitsluitend in een beschutte omgeving mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Onder de personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is het aannemelijk dat daartoe personen behoren die uitsluitend in een beschutte omgeving kunnen werken.

Het college kan ambtshalve vaststellen of een persoon uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Hiervoor is dus geen aanvraag van een persoon nodig. Het college maakt uit de personen uit de doelgroep een voorselectie. Het college moet bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen advies inwinnen voor de beoordeling of de geselecteerde personen uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.

Stap 2: advies Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen adviseert het college met betrekking tot het oordeel of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit (artikel 10b, tweede lid, van de Participatiewet).

Stap 3: besluit gemeente

Op basis van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen beslist de gemeente of iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, kan de gemeente besluiten het advies niet te volgen.

Stap 4: dienstbetrekking 'beschut werk'

Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort, zorgt de gemeente ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat (artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet). Het kan dan gaan om een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f, van de Participatiewet). Hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd, behoort tot de beleidsvrijheid van gemeenten. Een dienstbetrekking kan bijvoorbeeld worden georganiseerd via een gemeentelijke dienst, NV, BV of stichting. Ook kunnen personen (via detachering) in een beschutte omgeving bij reguliere werkgevers werken.

Naast het bepalen van wie in aanmerking kan komen voor beschut zijn in deze verordening vastgelegd welke voorzieningen voor arbeidsinschakeling ingezet worden om deze dienstbetrekking mogelijk te maken (derde lid). Tevens is in deze verordening vastgelegd op welke wijze de gemeente de omvang van het aanbod van beschut werk, het aantal beschikbare plekken, vaststelt. Gemeenten kunnen het werk zelf organiseren via bijvoorbeeld een aan de gemeente gelieerd bedrijf zoals een SW-bedrijf. Ook kunnen zij afspraken maken met andere reguliere werkgevers over de voorwaarden waarop zij deze mensen een dergelijke dienstbetrekking aanbieden.

Omvang beschut werk

Het college bepaalt de omvang van het aanbod beschut werk en legt vast hoeveel plekken voor beschut werk de gemeente beschikbaar stelt. Het aanbod is mede afhankelijk van het aantal geschikte en beschikbare plaatsen bij werkgevers. Daarom moet het college overleg voeren met partners om de omvang van het aanbod te kunnen bepalen (vierde lid).

Artikel 20

Het college kan op schriftelijke aanvraag van iemand die tot de re-integratie doelgroep behoort vaststellen of hij in aanmerking komt voor het werken met loonkostensubsidie. Het college kan dit ook ambtshalve vaststellen als gaat om iemand uit de doelgroep van artikel 7 lid 1 onderdeel a, onder 1, 2, 3, 5 of 6 van de Participatiewet. (Nuggers en ANW'ers kunnen dus wel op aanvraag in aanmerking komen voor werken met loonkostensubsidie, maar de gemeente beoordeelt dit niet uit zichzelf.)

Het college laat zich hierbij adviseren over de vraag of iemand in aanmerking komt voor het werken met loonkostensubsidie en wat daarbij de loonwaarde moet zijn. Als het gaat om het ambtshalve vaststellen of iemand in aanmerking komt voor het werken met loonkostensubsidie, maakt het college wel eerst een voorselectie.

Artikel 21

De no-riskpolis kan worden ingezet als ondersteuning bij de arbeidsinschakeling (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet). De no-riskpolis is een belangrijk instrument om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen om mensen met arbeidsbeperkingen in dienst te nemen. De no-riskpolis zorgt ervoor dat de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten, wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Een werkgever komt niet in aanmerking voor een no-risk polis als artikel 29b van de Ziektewet van toepassing is (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b Participatiewet).

De no-riskpolis is een verzekering waarbij de werkgever bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie in aanmerking komt voor de no-riskpolis.

In het eerste lid is opgenomen wanneer een werkgever in aanmerking komt voor een no-riskpolis. Er is voor gekozen om de mogelijkheid tot inzet van een no-riskpolis te beperken voor arbeidsovereenkomsten die minimaal 6 maanden duren.

Voorts is voor inzet van de no-riskpolis vereist dat de werknemer behoort tot de doelgroep en hij een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van hem de werkgever een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet ontvangt. Ook ligt voor de hand dat de werknemer zijn woonplaats moet hebben binnen de gemeente.

De no riskpolis wordt ook beschikbaar gesteld voor werkgevers die een uitkeringsgerechtigde in dienst nemen. Dat is een voortzetting van de bestaande praktijk onder de WWB. Dit was niet eerder opgenomen in de verordening.

De gemeente moet ten behoeve van het verstrekken van een no-riskpolis een verzekering afsluiten met een verzekeraar. De gemeente treedt op als verzekeringsnemer. De werkgever is de begunstigde.

Het college vergoedt de no-riskpolis tot 36 maanden, met de mogelijkheid tot verlenging van twee keer 12 maanden, na indiensttreding van de werknemer bij de werkgever als het gaat om iemand met een structurele beperking. Hierbij wordt aangesloten bij de huidige werkwijze van het UWV die voor de Wajong doelgroep maximaal 5 jaar een no riskpolis biedt.

Voor werknemers zonder structurele beperking vergoedt het college de no risk polis tot 12 maanden. De no risk polis gaat in op het moment dat er geen loonkostensubsidie (meer) verstrekt wordt. Dit kan zijn na de ingang van het dienstverband.

Na twee jaar is het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verantwoordelijk. De no-riskpolis kan maximaal voor de duur van twee jaar worden ingezet. Nadat betrokkene twee jaar zelfstandig het minimumloon heeft verdiend, dus zonder loonkostensubsidie, gaat de verantwoordelijkheid voor de no-riskpolis over naar Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en kan artikel 29b van de Ziektewet van toepassing zijn. Op die manier is er een evenwichtige verdeling van de lasten en de risico's tussen gemeente en werkgever.

Artikel 22

De wet regelt dat aan iemand die een participatiebaan heeft (oftewel additionele arbeid verricht) steeds na 6 maanden een premie moet worden verstrekt. Voor de hoogte van de premie is in het verleden gekozen voor een bedrag dat de helft bedraagt van de uitstroompremie. De uitstroompremie is vervallen en de hoogte van de premie additionele arbeid is gelijk gebleven.

Buiten deze premie maakt de gemeente geen gebruik (meer) van de mogelijkheid om premies in te zetten als re-integratie-instrument

Artikel 23

De individuele studietoelage is een extraatje voor personen die niet het minimum loon kunnen verdienen, maar wel enig arbeidsvermogen hebben, om hen te stimuleren te studeren of een opleiding te volgen. De toeslag moet worden aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand (artikel 5, onderdeel d, van de Participatiewet). Participatiewet legt de gemeenteraad de verplichting op in een verordening regels vast te stellen over het verlenen van een individuele studietoelage (artikel 8, eerste lid, onderdeel c, van de

Participatiewet). De regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoelage.

Gekozen is voor een bedrag per jaar dat per maand wordt uitbetaald. De hoogte is zodanig, dat ook daadwerkelijk een stimulans kan zijn om te gaan studeren.

Omdat de studietoelage niet gekoppeld is aan specifieke studiekosten maar wel een vorm van bijzonder bijstand is, is bepaald dat zij binnen 3 maanden na aanvang van het betreffende studiejaar moet zijn aangevraagd. Bijzondere bijstand moet zoveel mogelijk vooraf worden aangevraagd.

Artikel 24

Het college heeft beleidsvrijheid om een tegenprestatie op te leggen. Het college bepaalt uiteindelijk of, en zo ja welke tegenprestatie wordt opgedragen. Tegen een besluit tot het opdragen van een tegenprestatie kan bezwaar en beroep worden aangetekend.

Omdat uitstroom uit de uitkering naar betaald werk het belangrijkste (eind)doel is van de participatie van betrokkene, is hier expliciet bepaald dat de arbeidsinschakeling niet belemmerd mag worden door de tegenprestatie. Daarbij dient een tegenprestatie hoe dan ook beperkt van omvang en duur te zijn.

De wet laat ruimte voor uitkeringsgerechtigden om zelf ook hun wensen ten aanzien van een tegenprestatie kenbaar te maken. De kans dat een tegenprestatie goed vervuld wordt is natuurlijk ook groter als de uitkeringsgerechtigde het zelf ook een nuttige activiteit vindt. Maar het blijft wel aan het college om een bepaalde tegenprestatie op te leggen.

Indien daarvoor dringende redenen - zoals zorgtaken - aanwezig zijn, kan het college in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie (artikel 9, tweede lid, van de Participatiewet).

De verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie is niet van toepassing op een belanghebbende die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is, als bedoeld in artikel 4 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (artikel 9, vijfde lid, van de Participatiewet) De verplichting tot tegenprestatie is eveneens niet van toepassing op een alleenstaande ouder die in het bezit is van een ontheffing als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet (artikel 9, zevende lid, van de Participatiewet).

Artikel 25

Geen tegenprestatie wordt opgedragen indien een belanghebbende mantelzorg verricht en het college het verrichten hiervan redelijkerwijze noodzakelijk vindt. De regering heeft deze mogelijkheid uitdrukkelijk benoemd (zie Kamerstukken II, 2013-2014, 33 801, nr. 24, p. 6). Of sprake is van mantelzorg wordt getoetst aan de criteria van het begrip mantelzorg zoals neergelegd in artikel 1 van deze verordening. Verricht een belanghebbende mantelzorg in de zin van deze verordening en is het verrichten van mantelzorg volgens het college redelijkerwijs noodzakelijk, dan draagt het college een belanghebbende geen tegenprestatie op.

Geen tegenprestatie wordt opgedragen indien een belanghebbende vrijwilligerswerk verricht. Dit past binnen de visie van de gemeente Noordoostpolder waarin burgers gestimuleerd worden een bijdrage leveren aan de samenleving.

Artikel 26

Als er geen geschikte werkzaamheden voor handen zijn, heeft het natuurlijk ook geen zin om een tegenprestatie op te dragen. Dat kan dan alsnog, op het moment dat er wel geschikte werkzaamheden zijn. Om te voorkomen dat iemand, die op zich in aanmerking zou komen voor een tegenprestatie, uit beeld kan verdwijnen als niet aanstonds een tegenprestatie kan worden opgelegd, wordt tevens bepaald dat in elk geval elke 12 maanden opnieuw moet worden bekeken of een tegenprestatie moet worden opgelegd.

No. 277257-25

Artikel 27

Indien de toepassing van deze verordening tot onbillijkheden leidt, kan het college ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen. Van deze mogelijkheid dient zeer terughoudend gebruik gemaakt te worden, om het scheppen van precedentes tegen te gaan.

Artikel 28 t/m 30

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Maatregelverordening Participatiewet Noordoostpolder

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. [datum], no. [nummer];

overwegende dat overwegende dat op grond van artikel 8, eerste lid onder a en e van de Participatiewet de gemeenteraad bij verordening regels stelt met betrekking tot het verlagen van de bijstand, bedoeld in artikel 18, van de Participatiewet,

gelet op het feit dat per 1 januari de Participatiewet in werking treedt

B E S L U I T

per 1 januari 2015 vast te stellen de:

Maatregelverordening Participatiewet Noordoostpolder

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 - Begrippen

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. Deze verordening verstaat onder:
  - a. de wet: de Participatiewet;
  - b. De Raad: De gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder;
  - c. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder;
  - d. maatregel: het verlagen van de uitkering op grond van artikel 18, tweede, vijfde of zesde lid, van de wet.

Artikel 2 - Het besluit tot opleggen van een maatregel

1. Overeenkomstig deze verordening legt het college een maatregel op indien:
  - a. belanghebbende naar het oordeel van het college een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan, of
  - b. belanghebbende zich, naar het oordeel van het college, jegens de met de uitvoering van de wet belaste personen en instanties tijdens het verrichten van hun werkzaamheden zeer ernstig misdraagt, of
  - c. belanghebbende de arbeids- of re-integratieverplichtingen niet of onvoldoende nakomt, of
  - d. belanghebbende een opgedragen tegenprestatie niet of onvoldoende levert.
2. Een maatregel wordt afgestemd op de omstandigheden van de belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven, indien, naar het oordeel van het college, dringende redenen daartoe noodzaken.
3. In het besluit tot het opleggen van een maatregel wordt in ieder geval vermeld:
  - a. de reden van de maatregel;
  - b. de duur en de ingangsdatum van de maatregel;
  - c. het bedrag of percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd, en
  - d. indien van toepassing, de reden om af te wijken van de standaardmaatregel.

Artikel 3 - Afzien van een maatregel

1. Het college ziet af van het opleggen van een maatregel indien de gedraging meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van het opleggen van een maatregel indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 4 - De wijze van oplegging van de maatregel

1. Tenzij in de verordening anders is bepaald, wordt de maatregel opgelegd met ingang van de eerst volgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.
2. Voor zover de bijstand nog niet is betaald kan in afwijking van het eerste lid de maatregel opgelegd worden met terugwerkende kracht. De maatregel wordt niet opgelegd over een periode die ligt voor de aanvang van de verwijtbare gedraging.
3. Indien het opleggen van een maatregel niet mogelijk is doordat de uitkering inmiddels is beëindigd, dan kan het college besluiten de maatregel bij een hernieuwde toekenning van bijstand op te leggen, tot ten hoogste één jaar na constatering van de verwijtbare gedraging.

Artikel 5 - Samenloop van gedragingen

1. Als sprake is van één gedraging waarop meerdere in deze verordening genoemde maatregelen van toepassing zijn, wordt uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel is gesteld.
2. Als sprake is van meerdere min of meer tegelijkertijd begane gedragingen waarop in deze verordening genoemde maatregelen van toepassing zijn, wordt voor iedere afzonderlijke gedraging een maatregel opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedragingen, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.
3. Geen maatregel wordt opgelegd wegens een gedraging waarvoor een bestuurlijke boete is opgelegd of strafvervolgning is ingesteld.

Artikel 6 - Recidive

Onder recidive wordt verstaan het binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd, van een maatregel is afgezien op grond van artikel 3, tweede lid of een waarschuwing is gegeven als bedoeld in artikel 7 opnieuw begaan van een:

- a. eenzelfde soort gedraging, of
- b. een gedraging van dezelfde of hogere categorie, als het een gedraging als bedoeld in artikel 9 betreft, of
- c. een tweede gedraging als bedoeld artikel 18, vierde lid van de wet.

Hoofdstuk 2. Niet nakomen van de niet geüniformeerde verplichtingen

Artikel 7 - Waarschuwing

1. Het college kan in plaats van een maatregel op grond van artikel 18, tweede lid van de wet volstaan met een waarschuwing, tenzij het een gedraging betreft als bedoeld in artikel 9, derde lid of artikel 12 van deze verordening.
2. Indien eerder binnen een periode van 24 maanden een waarschuwing is gegeven kan niet worden volstaan met een waarschuwing.

Artikel 8 - Heroverweging

1. Een besluit tot het opleggen van een maatregel op grond van artikel 18, tweede lid van de wet voor een periode van langer dan drie maanden wordt door het college

- binnen drie maanden na het begin van de tenuitvoerlegging van dit besluit heroverwogen.
2. Het college doet uiterlijk twee weken na afloop van de in het eerste lid genoemde termijn mededeling van zijn besluit met betrekking tot de voortzetting van de verlaging.
  3. De maatregel wordt gestaakt met ingang van de vierde maand volgend op de tenuitvoerlegging van het besluit tot verlaging als niet binnen de eerste lid genoemde termijn een heroverweging van het besluit heeft plaatsgevonden.

Artikel 9 - Indeling in categorieën

Gedragingen van belanghebbenden waardoor de verplichtingen op grond van artikel 9, eerste lid van de wet of artikel 7, lid 1 en 2 van de Participatieverordening Noordoostpolder 2015 niet of onvoldoende zijn nagekomen, worden, voor zover zij niet tevens worden genoemd in artikel 18, vierde lid van de wet, onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:

Het niet als werkzoekende geregistreerd zijn of blijven bij het UWV Werkbedrijf.

2. Tweede categorie

- a. Het niet naar vermogen onderzoeken van de mogelijkheden om uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs te volgen. Hieronder valt in ieder geval het verstrekken van documenten conform artikel 41, vijfde lid van de wet.
- b. Het niet dan wel niet-tijdig voldoen aan een oproep om, in verband met de inschakeling van arbeid, op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen, voor zover niet tevens begrepen onder artikel 18, vierde lid van de wet.
- c. Het niet of onvoldoende meewerken aan de door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden conform artikel 9, eerste lid, onder c van de wet.
- d. Het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken verplichtingen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet niet te willen nakomen, indien dat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder, bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet.

3. Derde categorie

- a. Het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de Participatiewet.
- b. Het belemmeren van de inschakeling in de arbeid anders dan als bedoeld in artikel 18, vierde lid van de wet.

Artikel 10 - De hoogte en duur van de maatregel

1. Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt de maatregel:
  - a. bij gedragingen van de eerste categorie vastgesteld op 10 procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand;
  - b. bij gedragingen van de tweede categorie vastgesteld op 20 procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand;
  - c. bij gedragingen van de derde categorie vastgesteld op 50 procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand.
2. Ingeval van recidive verdubbelt het college de duur of hoogte van de maatregel

Artikel 11 - Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan

1. Indien een belanghebbende een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan heeft betoond als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de wet, kan een maatregel worden opgelegd die wordt afgestemd op de periode dat de belanghebbende als gevolg van zijn gedraging eerder of langer recht heeft op bijstand.
2. Onder tekortschietend besef wordt in ieder geval begrepen:

- a. het op onverantwoorde wijze besteden van vermogen, inbegrepen het doen van een schenking, voorafgaand aan of tijdens de bijstandsverlening, voor zover bijstandsverlening redelijkerwijs was te voorzien;
  - b. het door eigen schuld of toedoen geen gebruik kunnen maken van een voorliggende voorziening.
3. Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt in geval van gedragingen als bedoeld in het tweede lid de maatregel op de volgende wijze vastgesteld:
- a. bij een periode, als bedoeld in het eerste lid, van 3 maanden of korter: 10 procent van de bijstandsnorm gedurende een maand;
  - b. bij een periode, als bedoeld in het eerste lid, van 3 tot 6 maanden: 10 procent van de bijstandsnorm gedurende drie maanden;
  - c. bij een periode, als bedoeld in het eerste lid, van 6 maanden en langer: 10 procent van de bijstandsnorm gedurende 6 maanden.
4. In geval van recidive wordt de hoogte van de maatregel verdubbeld.

Artikel 12. - Zeer ernstige misdragingen

1. Indien een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover de met de uitvoering van de wet belaste personen en instanties tijdens het verrichten van hun werkzaamheden, wordt onverminderd artikel 2, tweede lid, een maatregel opgelegd van minimaal 50 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand.
2. In geval van recidive wordt de duur van de maatregel verdubbeld.

Hoofdstuk 3 - Niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 13 - Duur maatregel bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

1. Als een belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, wordt een maatregel opgelegd van 100 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand.
2. In geval van recidive wordt een maatregel opgelegd van 100 procent gedurende twee maanden.

Artikel 14 - Verreken maatregel over meer maanden

De maatregel, bedoeld in artikel 13, eerste lid, kan, als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen, worden vervangen door een maatregel van 33 ⅓ procent van de bijstandsnorm gedurende drie maanden.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 15 – Beleid

Het college kan ter uitvoering van de verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 16 - Overgangsbepaling

1. De Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013 zoals deze luidde op de dag voorafgaand aan de dag van inwerkingtreding van deze verordening, blijft van toepassing op gedragingen zoals genoemd in de Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013, die plaatsvinden voorafgaand aan de dag van inwerkingtreding van deze verordening.
2. het eerste lid is niet van toepassing indien op grond van deze verordening een lagere maatregel zou moeten worden opgelegd dan op grond van de Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013.

Artikel 17 - Citeertitel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als de Maatregelverordening Participatiewet Noordoostpolder en treedt in werking op 1 januari 2015.

Artikel 18 - Intrekking bestaande verordening

No. 277257-30

Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013, vastgesteld op 13 december 2012, ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting

Algemeen

Rechten en plichten in de Participatiewet

De gemeente heeft op grond van de Participatiewet een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Mede gelet op de rechtszekerheid van een bijstandsgerechtigde moet het gemeentelijk beleid vastgelegd worden in een verordening. Dit was ook al zo onder de Wet werk en bijstand (WWB). Artikel 78z, zevende lid van de Participatiewet dwingt de gemeenteraad om een nieuwe verordening te maken. Daarnaast brengt het eveneens per 1 januari 2015 in werking treden van de Wet maatregelen WWB en de daarbij geüniformeerde arbeidsverplichtingen een forse inhoudelijke wijziging van de bestaande verordening noodzakelijk.

Artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet spreekt over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In deze bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk is. Daarbij moet recht worden gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van bijstandsgerechtigden. Artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet legt een directe koppeling tussen de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden: het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de bijstandsgerechtigde, maar ook van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde naar vermogen kunnen worden verwacht, spelen ook een rol.

De term 'maatregel'

Wanneer het college tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, verlaagt het college de uitkering. In deze verordening wordt dit, evenals in de vorige verordening op grond van de WWB aangeduid met het opleggen van een maatregel, aangezien dit in de uitvoeringspraktijk de meest gangbare benaming is voor deze sanctie. Er is geen sprake van een vrije bevoegdheid van het college, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, mag het college afzien van een maatregel. Het college moet niettemin bij de vaststelling van de verlaging rekening houden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het college kan dan ook van een verlaging afzien als het college daartoe zeer dringende redenen aanwezig acht.

De relatie met de participatieverordening

In de participatieverordening is vastgelegd hoe het college burgers ondersteunt bij de arbeidsinschakeling en hoe wij omgaan met het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling. Met de inzet van voorzieningen gaan verplichtingen gepaard, welke tevens zijn opgenomen in de Participatieverordening. Indien een uitkeringsgerechtigde de gestelde verplichtingen niet nakomt, leidt dit in beginsel tot een maatregel op basis van deze Maatregelverordening.

Geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet geüniformeerde arbeidsverplichtingen opgenomen. Voor schending van deze verplichting geldt dat de bijstand in beginsel moet worden verlaagd met honderd procent gedurende één tot drie maanden. In de verordening moet de duur van deze maatregel vastgelegd (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet). Het niet of niet voldoende nakomen van deze geüniformeerde arbeidsverplichting leiden in een aantal gevallen tot fors hogere maatregelen, dan tot nu toe gebruikelijk was bij dergelijke gedragingen. Om geen al te

grote discrepanties te krijgen tussen maatregelen bij min of meer vergelijkbare verwijtbare gedragingen die wel en die niet in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet zijn opgenomen, zijn ook de maatregelen bij schendingen van de niet-geüniformeerde arbeidsverplichtingen wat verzaamd.

Invoering van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen noopte ook tot het herformuleren van het begrip 'recidive'.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

De begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben een gelijkkluidende betekenis als de omschrijving in de Participatiewet en Awb. Er kan daarom worden volstaan met slecht enkel aanvullende definities.

Artikel 2

Eerste lid

De Participatiewet verbindt aan het recht op een bijstandsuitkering de volgende verplichtingen:

1. Het tonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 18, tweede lid);
2. De plicht tot werk te aanvaarden en te behouden (artikel 9, eerste lid onderdeel a);
3. De plicht om te re-integreren in de arbeidsmarkt (artikel 9, eerste lid onderdeel b);
4. De plicht om een opgedragen tegenprestatie te verrichten (artikel 9, eerste lid onderdeel c)
5. De inlichtingenplicht (artikel 17, eerste lid);
6. De medewerkingsplicht (artikel 17, tweede lid);
7. De plicht om zich niet te misdragen (artikel 9, zesde lid).

Als deze verplichtingen worden geschonden kan het college hier consequenties aan verbinden. In geval van schending van de inlichtingenverplichting is het college met ingang van 1 januari 2013 gehouden een bestuurlijke boete op te leggen. Bij een schending van de medewerkingsverplichting kan het college het recht op een uitkering opschorten en, nadat de uitkeringsgerechtigde de gelegenheid is geboden het verzuim te herstellen, intrekken als het verzuim niet tijdig is hersteld.

Het college kan een maatregel opleggen als (door) de uitkeringsgerechtigde:

1. onvoldoende besef van eigen verantwoordelijkheid toont;
2. de arbeids- en/of re-integratieverplichtingen niet behoorlijk worden nagekomen;
3. als een opgedragen tegenprestatie niet of onvoldoende wordt verricht; en
4. als de uitkeringsgerechtigde zich zeer ernstig heeft misdragen.

De bepalingen in deze verordening richten zich op schending van deze vijf verplichtingen (onder punt 2 zijn twee gedragingen benoemd).

Tweede lid

In deze Maatregelenverordening zijn standaardmaatregelen vastgesteld in de vorm van een vaste (percentuele) verlaging van de bijstandsnorm. Deze standaardmaatregel is steeds het uitgangspunt. Dat laat echter onverlet dat het college een op te leggen maatregel zo nodig dient af te stemmen op de individuele omstandigheden van belanghebbende. Dit is vastgelegd in artikel 18, tiende lid van de wet.

Het college moet bij elke op te leggen maatregel nagaan of gelet op de individuele omstandigheden van de betrokken uitkeringsgerechtigde afwijking van de hoogte en de duur van de voorgeschreven standaardmaatregel geboden is. Afwijking van de standaardmaatregel kan zowel een verzwaring als een matiging betekenen.

Dit betekent dat het college bij het beoordelen of een maatregel moet worden opgelegd, en zo ja welke, telkens de volgende drie stappen moet doorlopen:

Stap 1: vaststellen van de ernst van de gedraging;

Stap 2: vaststellen van de verwijtbaarheid;

Stap 3: vaststellen van de omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in het standaardpercentage waarmee de bijstand wordt verlaagd. Wat betreft de beoordeling van de mate van verwijtbaarheid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 3.

Matiging van de opgelegde maatregel wegens persoonlijke omstandigheden kan bijvoorbeeld in de volgende gevallen aan de orde zijn:

- bijzondere financiële omstandigheden van de belanghebbende, zoals hoge woonlasten of andere vaste lasten of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- sociale omstandigheden, gezinnen met kinderen bijvoorbeeld.

Deze bepaling fungeert tevens als hardheidsclausule, inhoudende dat het college in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende kan afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien deze tot onbillijkheden van overwegende aard leiden.

Derde lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door middel van een besluit. Tegen dit besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen. In het derde lid is aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze voorschriften zijn in overeenstemming met de eisen die de Abw aan een besluit stelt. Indien wordt afgeweken van de standaardmaatregel, moet dit goed worden gemotiveerd. Dit geldt met name als er een zwaardere maatregel wordt opgelegd dan de standaardmaatregel (zie CRvB 10-04-2007, nrs. 06/1983 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2007:BA2863).

Artikel 3

Het afzien van het opleggen van een maatregel 'indien elke vorm van verwijtbaarheid' ontbreekt, is geregeld in artikel 18, negende lid, van de Participatiewet. De maatregel heeft als doel het gedrag van betrokkene te corrigeren. Als verwijtbaarheid volledig ontbreekt, kan een dergelijk middel dan ook niet aan de orde zijn. Het college kan in beleidsregels neerleggen hoe het van plan is om te gaan met de beoordeling van de verwijtbaarheid.

Ook kan in beleidsregels worden vastgelegd in welke gevallen sprake is of kan zijn van verzachtende omstandigheden. Omdat in de Participatiewet zelf is bepaald dat van een verlaging wordt afgezien indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, hoeft dit verder niet in de Maatregelverordening te worden geregeld.

Is afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van bepalingen ten aanzien van recidive deze gedraging mee te tellen.

Eerste lid

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ('lik op stuk') is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden wordt in lid 1 geregeld dat het college geen maatregelen opgelegd voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Tweede lid

Soms kunnen er zwaarwegende argumenten zijn om van de tenuitvoerlegging van een overigens gerechtvaardigde verlaging af te zien. Het betreft dan argumenten die met de reden van de verlaging niets van doen hebben. Deze zijn immers bij de vaststelling van de hoogte en de duur van de verlaging al meegewogen. Men kan hierbij denken aan situaties waarin sprake is van een zodanige samenloop van omstandigheden dat deze, als de verlaging wel zou worden uitgevoerd, tot gevolg hebben dat de belanghebbende als gevolg van de verlaging in een ernstige financiële noodsituatie komt, waardoor bijvoorbeeld onmiddellijke huisuitzetting dreigt of een pas begonnen

schuldsaneringstraject wordt gefrustreerd. Het moet als gezegd gaan om een noodsituatie die het gevolg is van de individuele omstandigheden van de belanghebbende.

Het ontstaan van een betaling- of huurachterstand of de stopzetting van een schuldsanering zijn op zichzelf geen redenen om van het opleggen van een verlaging af te zien. Evenmin kan het enkele feit dat de belanghebbende als gevolg van de verlaging tijdelijk een inkomen lager dan de beslagvrije voet ontvangt voldoende reden zijn om van de tenuitvoerlegging van een verlaging af te zien. De financiële noodsituatie mag ook niet louter het gevolg zijn van de verwijtbare gedraging. Als iemand door verwijtbaar ontslag in ernstige financiële nood komt te verkeren, is dat nog geen reden om van de maatregel af te zien. De omstandigheden zijn immers het gevolg van het verwijtbare gedrag.

Afzien van de uitvoering van maatregel kan ook plaatsvinden als er sprake is van recidive. Bij elke nieuwe maatregel of heroverweging daarvan moet dus opnieuw worden beoordeeld of zich dringende redenen voordoen.

Derde lid

Als het college afziet van een maatregel wegens dringende redenen, ontvangt belanghebbende een schriftelijke mededeling dat het college afziet van het opleggen van een. Daarbij worden wel hoogte en duur van de verlaging vastgesteld en wordt meegedeeld om welke dringende redenen van tenuitvoerlegging wordt afgezien. Omdat de gedraging wel meetelt bij de vaststelling van eventuele recidive, staat tegen deze schriftelijke mededeling bezwaar en beroep open.

Artikel 4

Eerste lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door het verlagen van de uitkering. Verlaging van de uitkering gebeurt in beginsel door middel van verlaging van het uitkeringsbedrag in de lopende of eerstvolgende maand(en).

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt betaald, is de gemakkelijkste methode. De gemeente hoeft in dat geval niet over te gaan tot herziening van de bijstand en het te veel betaalde bedrag aan bijstand terug te vorderen. Om die reden is in dit lid vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm. Voor de goede orde zij opgemerkt dat als de uitkering van belanghebbende lager is dan de bijstandsnorm (vanwege het verrekenen van inkomsten), de daadwerkelijk te effectueren maatregel over een kalendermaand nooit meer kan zijn dan het recht op uitkering (zonder die maatregel).

Tweede lid

Indien de bijstand nog niet is uitbetaald kan de maatregel worden opgelegd met terugwerkende kracht. Hiermee wordt zoveel mogelijk vorm gegeven aan een lik op stuk beleid waarbij de "overtreding" en de "maatregel" nog direct aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Omwille van de rechtszekerheid kan geen maatregel worden opgelegd over een periode die voor de aanvang van de verwijtbare gedraging ligt.

Derde lid

Als er geen uitkering meer wordt verstrekt, kan de maatregel niet worden opgelegd. Als de belanghebbende echter opnieuw een uitkering krijgt, kan de maatregel alsnog worden opgelegd, tenzij er sinds de constatering van de verwijtbare gedraging meer dan een jaar is verstreken.

Artikel 5

Samenloop bij één gedraging waardoor meerdere verplichtingen worden geschonden

Het eerste lid regelt samenloop als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. In dat geval wordt één maatregel opgelegd.

Voor het bepalen van de hoogte en de duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel is gesteld.

Samenloop bij meerdere gedraging waardoor één of meerdere verplichtingen worden geschonden

Het tweede regelt samenloop als sprake is van meerdere min of meer gelijktijdige gedraging die schending opleveren van één of meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. Dit wordt 'meerdaadse samenloop' genoemd. In dat geval wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke maatregel opgelegd. Deze maatregelen worden in principe gelijktijdig opgelegd. Dit is anders als dit niet verantwoord is. Hierbij spelen factoren zoals de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van een belanghebbende een rol. Daarvoor moet altijd gekeken worden naar de individuele omstandigheden. De maatregelen worden dan gematigd en/of over meerdere maanden uitgesmeerd.

Samenloop met een bestuurlijke boete

Het derde regelt in hoeverre een maatregel kan worden opgelegd als sprake is van een maatregelwaardige gedraging die tevens een boetewaardige gedraging of een strafbaar feit is. Hierbij kan gedacht worden aan niet gehoor geven aan een oproep om te komen voor een gecombineerd (her)onderzoek naar de arbeidsmogelijkheden en het recht op bijstand of een vorm van zeer ernstig misdragen die ook onder het strafrecht valt. Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in deze verordening opgenomen verplichting als een schending van de inlichtingenplicht oplevert, kan de schending van deze verplichtingen niet gezamenlijk worden afgedaan, omdat schending van de inlichtingenplicht (wettelijk) is geregeld in de vorm van een bestuurlijke boete. In het geval zich de situatie voordoet dat er sprake is van samenloop tussen de bestuurlijke boete en afstemming dient het college in het individuele geval te beoordelen welke sanctie wordt opgelegd. Het college bepaalt of al dan niet een boete wordt opgelegd. Is dit het geval, dan wordt geen verlaging meer opgelegd (derde lid). Ook als er terzake van de gedraging strafvervolgning is ingesteld door het OM blijft de maatregel achterwege.

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet benoemde verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, is het voorgaande ook van toepassing.

Artikel 6

Voor de geüniformeerde arbeidsverplichtingen van artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet is de recidivetermijn wettelijk bepaald op 12 maanden. Voor de overige op grond van deze verordening te sanctioneren gedragingen is hierbij aangesloten. Dit betekent in voorkomende gevallen een halvering ten opzichte van de op grond van de Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013 geldende recidivetermijn. Verder moeten de opvolgende gedragingen in relatie staan tot elkaar om als recidive te kunnen tellen. Het moeten ofwel dezelfde soort gedragingen (bijvoorbeeld 2x tekortschietend besef); ofwel twee gedragingen zijn terzake van het niet nakomen van de arbeidsverplichtingen of de plicht tot tegenprestatie als bedoeld in artikel 10, waarbij de tweede gedraging tot dezelfde of een hogere categorie behoort dan eerste; ofwel twee gedragingen als bedoeld in artikel 18, vierde lid van de wet. Wie bijvoorbeeld eerst tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont en daarna niet solliciteert, begaat geen recidive.

Artikel 7

In bepaalde situaties kan het opleggen van een maatregel contra productief werken. In verband daarmee is in dit artikel de mogelijkheid geschapen om een waarschuwing af te

geven. Een waarschuwing wordt altijd schriftelijk vastgelegd. In een periode van 24 maanden kan slechts één maal een waarschuwing worden gegeven, ook als er sprake is van verschillende vormen van maatregelwaardig gedrag.

Bij een schending van een van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen laat de wet geen ruimte om te volstaan met een maatregel, daarom zijn de meest ernstige gedraging wegens een schending van de arbeidsverplichtingen eveneens uitgesloten. Het volstaan met een waarschuwing is evenmin op zijn plaats als het gaat om zeer ernstige misdrijvingen.

Artikel 8

Eerste lid

Artikel 18, derde lid, Participatiewet schrijft voor dat het college een maatregel op grond van artikel 18, tweede lid, Participatiewet moet heroverwegen binnen uiterlijk drie maanden. Deze heroverweging kan achterwege blijven als de maatregel voor een periode van ten hoogste drie maanden is opgelegd. Bij een dergelijke herbeoordeling niet het oorspronkelijke besluit opnieuw tegen het licht gehouden. Het heeft slechts als doel vast te stellen of belanghebbende tussentijds (binnen de periode waarover de maatregel zich uitstrekt) blijkt heeft gegeven van een zodanige gedragsverandering of dat sprake is van een zodanige wijziging van omstandigheden, dat aanleiding bestaat de eerder opgelegde verlaging in zwaarte of duur bij te stellen (zie CRvB 19-04-2011, nr. 10/4882 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ3002).

Binnen drie maanden na ingang van een maatregel voor een langere duur moet het college beginnen met het onderzoek in het kader van de heroverweging. Dit onderzoek kan in sommige gevallen schriftelijk plaatsvinden, afhankelijk van de aard van de verplichting of gedraging.

In andere gevallen zal het noodzakelijk zijn om de belanghebbende op te roepen. Als de belanghebbende de gevraagde gegevens niet overlegt of geen gehoor geeft aan oproepen, dan vindt heroverweging plaats op basis van de dan bekende gegevens.

Tweede lid

- De heroverweging resulteert in een beschikking. Het resultaat van de heroverweging kan zijn:
- de belanghebbende laat blijken zich inmiddels niet langer schuldig te maken aan de verwijtbare gedraging waarvoor de verlaging was opgelegd. In dat geval zal de maatregel worden herzien met ingang van de vierde maand van de verlaging;
- de belanghebbende maakt aannemelijk dat hij zich voortaan aan de opgelegde verplichtingen zal houden. In dat geval wordt niet langer een maatregel opgelegd, met ingang van de vierde maand van de verlaging;
- de maatregel wordt in beginsel ongewijzigd voortgezet als de belanghebbende zich ook ten tijde van de heroverweging nog steeds aan de verwijtbare gedraging schuldig maakt.
- De maatregel wordt eveneens in beginsel ongewijzigd voortgezet als gaat om een maatregel wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid. Het later gedrag van belanghebbende heeft immers naar zijn aard geen relatie met het eerder betoond tekortschietend besef.
- Als de maatregel in beginsel ongewijzigd moet worden voortgezet moet het college nog wel toetsen of er niettemin dringende redenen zijn om de maatregel te matigen of te beëindigen (zie ook artikel 2 en 3).

Derde lid

Als er niet tijdig een heroverweging plaatsvindt, vervalt de maatregel. Hiermee wordt voor de belanghebbende rechtszekerheid ingebouwd, dat tijdig een heroverweging plaatsvindt.

Dit artikel ziet alleen op de niet geüniformeerde gedragingen. Artikel 18, derde lid, van de Participatiewet ziet namelijk niet op artikel 18, vierde lid. Ten aanzien van geüniformeerde arbeidsverplichtingen is artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet van

toepassing. Verschil tussen artikel 18, derde lid, en artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet is dat artikel 18, elfde lid, pas wordt toegepast als belanghebbende daarom vraagt.

Artikel 9

De gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid of het verrichten van een tegenprestatie, worden in drie categorieën onderscheiden. De ernst van de gedraging loopt per categorie op.

Aan deze indeling komt ten opzichte van de Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013 overigens maar een bescheiden betekenis toe. Vrijwel alle belangrijke verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling vallen onder de geüniformeerde arbeidsverplichtingen (zie artikel 13).

Artikel 10

Deze bepaling bevat de standaardmaatregelen voor de drie categorieën van gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid of het niet naar behoren verrichten van een tegenprestatie.

Omdat de ernst van de gedraging per categorie oploopt, loopt ook de hoogte van de maatregel per categorie op. Op de meest ernstige gedraging het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de Participatiewet en het belemmeren van de inschakeling in de arbeid anders dan als bedoeld in artikel 18, vierde lid van de wet staat 50%, omdat deze gedragingen in ernst deels zijn te vergelijken met de schending van een van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen waarop de wet zelf al een maatregel van 100% heeft gezet maar minder zwaar wegen.

Artikel 11

Een ieder is op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de voorziening in de kosten van het bestaan. Indien die verantwoordelijkheid onvoldoende wordt genomen en iemand daardoor afhankelijk is of wordt van een bijstandsuitkering dan is er sprake van maatregelwaardig gedrag. Artikel 11 voorziet in de mogelijkheid om een maatregel op te leggen als de bijstandsaanvraag het gevolg is van voorafgaand aan de bijstandsverlening onvoldoende betoond besef van verantwoordelijkheid. Dit betekent dat wanneer iemand in de periode voorafgaand aan de bijstandsaanvraag een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft getoond, waardoor hij niet langer beschikt over de middelen om in de kosten van het bestaan te voorzien en als gevolg daarvan een bijstandsuitkering aanvraagt, de gemeente bij de toekenning van de bijstand hiermee rekening kan houden door het opleggen van een maatregel.

De hoogte van de maatregel wordt afgestemd op de periode dat de belanghebbende als gevolg van zijn gedraging eerder of langer recht heeft op bijstand.

Artikel 12

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd. In artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet, anders dan in de WWB, het zich onthouden van zeer ernstige gedragingen geformuleerd als een zelfstandige verplichting. Er hoeft dus anders dan voorheen geen relatie meer te zijn tussen de zeer ernstige misdraging en een andere schending van een aan het recht op bijstand verbonden verplichting. Wel is vereist dat er directe relatie ligt tussen de uitvoering van de Participatiewet en de zeer ernstige gedraging. (Een bijstandsgerechtigde die amok komt maken over een afwijzing van een aanvraag om bijzondere bijstand, begaat dus wel een maatregelwaardige gedraging, maar zou hij amok komen maken om een afwijzing van een parkeervergunning niet).

Artikel 13

De eerste keer dat het college een verwijtbaar niet naleven van een geüniformeerde arbeidsverplichting vaststelt, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij deze verordening vastgestelde periode van één maand. Dit sluit binnen de wettelijke mogelijkheden het beste aan bij de ernst van de gedragingen.

Artikel 14

Het college heeft de mogelijkheid bij verlaging van de bijstand wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, de verlaging te verrekenen. Dit over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste over de twee volgende maanden. Over de eerste maand moet minimaal een derde van het bedrag van de verlaging worden verrekend (artikel 18, vijfde lid, tweede volzin, van de Participatiewet). Van deze mogelijkheid wordt in deze verordening gebruik gemaakt door het college de mogelijkheid te geven om, indien het dit nodig acht, een maatregel van 100% over drie maanden te spreiden ($\frac{1}{3}$ - $\frac{1}{3}$ - $\frac{1}{3}$).

Artikel 15 t/m 18

Behoeven geen nadere toelichting.

Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2015

Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2015

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. [datum];

gelet op artikel 20 van de wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en artikel 20 van de wet inkomensvoorziening ouderen en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ),

overwegende dat op grond van artikel 35 onder a, b en d IOAW/IOAZ de gemeenteraad bij verordening regels stelt met betrekking tot de weigering en verlaging van een uitkering

B E S L U I T

vast te stellen de:

Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2015

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.- Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. Deze verordening verstaat onder:
  - a. IOAW: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
  - b. IOAZ: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
  - c. maatregel: het verlagen van de uitkering op grond van artikel 20, tweede lid IOAW en artikel 20 eerste lid IOAZ alsmede het blijvend of tijdelijk (gedeeltelijk) weigeren van een uitkering op grond van artikel 20 eerste lid IOAW en artikel 20 tweede lid IOAZ;
  - d. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder;
  - e. uitkeringsnorm: de op belanghebbende van toepassing zijnde netto grondslag, bedoeld in artikel 5 van de IOAW/IOAZ;
  - f. recidive: het binnen 12 maanden na bekendmaking van een besluit tot het opleggen van een maatregel; het voornemen tot het opleggen van een maatregel, of een waarschuwing in de zin van artikel 6 van deze verordening, opnieuw plegen van een verwijtbare gedraging uit dezelfde of hogere categorie.

Artikel 2. - Het opleggen van een maatregel

4. Overeenkomstig deze verordening legt het college een maatregel op indien:
  - a. belanghebbende zich, naar het oordeel van het college, jegens het college zeer ernstig misdraagt, of
  - b. belanghebbende de arbeids- of re-integratieverplichtingen niet of onvoldoende nakomt, of
  - c. belanghebbende een opgedragen tegenprestatie niet of onvoldoende levert.
5. Een maatregel wordt afgestemd op de omstandigheden van de belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven, indien, naar het oordeel van het college, dringende redenen daartoe noodzaken.
6. In het besluit tot het opleggen van een maatregel wordt in ieder geval vermeld:
  - a. de reden van de maatregel;
  - b. de duur en de ingangsdatum van de maatregel;
  - c. het bedrag of percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd, en
  - d. indien van toepassing, de reden om af te wijken van de standaardmaatregel.

Artikel 3. - Afzien van het opleggen van een maatregel

1. Het college ziet af van het opleggen van een maatregel, indien de gedraging meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van het opleggen van een maatregel, indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 4. - De wijze van oplegging van de maatregel

1. Tenzij in de verordening anders is bepaald, wordt de maatregel opgelegd met ingang van de eerst volgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende uitkeringsnorm.
2. Voor zover de uitkering nog niet is betaald kan in afwijking van het eerste lid de maatregel opgelegd worden met terugwerkende kracht.
3. Indien het opleggen van een maatregel niet mogelijk is, doordat de uitkering inmiddels is beëindigd, kan het college besluiten de uitkering over een periode die in het verleden ligt bij wijze van maatregel te herzien.
4. De maatregel wordt niet opgelegd over een periode die ligt voor de aanvang van de verwijtbare gedraging.

Artikel 5. - Duur van de maatregel, recidive en cumulatie

1. Tenzij in de verordening anders is bepaald vindt een maatregel bedoeld in artikel 20, tweede lid IOAW en artikel 20, eerste lid IOAZ plaats voor de duur van één kalendermaand, wanneer sprake is van een eerste verwijtbare gedraging.
2. Onverminderd artikel 2, tweede lid, verdubbelt het college in geval van recidive de duur of hoogte van de maatregel.

3. Indien een belanghebbende zich tegelijkertijd schuldig maakt aan verschillende gedragingen die het niet nakomen van een verplichting als genoemd in artikel 2, eerste lid, inhouden, wordt voor het bepalen van de hoogte en duur van de maatregel uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel is gesteld.

Artikel 6. - Waarschuwing

1. Het college kan volstaan met een waarschuwing in plaats van een verlaging, tenzij het een gedraging betreft als bedoeld in: artikel 7, derde en vierde lid of artikel van deze verordening.
2. Indien eerder binnen een periode van 24 maanden een waarschuwing is gegeven kan niet worden volstaan met een waarschuwing.

Hoofdstuk 2. Geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid

Artikel 7. - Indeling in categorieën

Gedragingen van belanghebbenden waardoor de verplichtingen op grond van artikel 37 van de wet of artikel 7, lid 1 en 2 van de Participatieverordening WWB Noordoostpolder 2015 niet of onvoldoende zijn nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. *Eerste categorie:*
  - a. het niet als werkzoekende geregistreerd zijn of blijven bij het UWV werkbedrijf;
2. *Tweede categorie:*
  - a. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek als genoemd in artikel 6 van de Participatieverordening WWB Noordoostpolder 2015;
  - b. het niet dan wel niet-tijdig voldoen aan een oproep om, in verband met de inschakeling van arbeid, op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen;
  - c. het niet of onvoldoende verrichten van opgedragen tegenprestatie;
  - d. het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken verplichtingen als bedoeld in artikel 37 eerste lid onder e IOAW/IOAZ niet te willen nakomen, indien dat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder, bedoeld in artikel 38, eerste lid, IOAW IOAZ.
3. *Derde categorie:*
  - a. het niet of niet langer meewerken aan een traject;
4. *Vierde categorie*
  - a. het door eigen toedoen niet verkrijgen of behouden van arbeid in dienstbetrekking;
  - b. het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid.

Artikel 8. - De hoogte en duur van de maatregel

1. Onverminderd artikel 2, derde lid, wordt de maatregel vastgesteld op:
  - a. bij gedragingen van de eerste categorie, gedurende één maand tien (10) procent van de uitkeringsnorm;
  - b. bij gedragingen van de tweede categorie, gedurende één maand twintig (20) procent van de uitkeringsnorm;
  - c. bij gedragingen van de derde categorie, gedurende één maand vijftig (50) procent van de uitkeringsnorm.
2. Bij gedragingen van de vierde categorie is de hoogte van de maatregel gelijk aan het door dit gedrag verloren netto inkomen.
3. Bij gedragingen van de vierde categorie waarbij de hoogte van het verloren netto inkomen niet is vast te stellen wordt de hoogte van de maatregel bepaald op basis van artikel 2, tweede lid van deze verordening.

Hoofdstuk 3. Overige gedragingen

Artikel 9. Zeer ernstige misdragingen

1. Indien een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover de met de uitvoering van de wet belaste personen en instanties tijdens het verrichten van hun werkzaamheden, wordt onverminderd artikel 2, tweede lid, een maatregel opgelegd van minimaal 50 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand.
2. In het geval van recidive wordt de duur van maatregel verdubbeld.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 10. Beleid

Het college kan ten behoeve van de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 11. Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 12. Overgangsrecht

3. De Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2010 zoals deze luidde op de dag voorafgaand aan de dag van inwerkingtreding van deze verordening, blijft van toepassing op gedragingen zoals genoemd in de Maatregelverordening IOAW/IOAZ

Noordoostpolder 2015, die plaatsvinden voorafgaand aan de dag van inwerkingtreding van deze verordening.

4. Het eerste lid is niet van toepassing indien op grond van deze verordening een lagere maatregel zou moeten worden opgelegd dan op grond van de Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2010.

Artikel 13. Citeertitel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als de Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2015 en treedt in werking per 1 januari 2015

Artikel 14. Intrekking oude verordening

Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2010, vastgesteld op 10 september 2010, ingetrokken

Aldus besloten in de openbare vergadering van [datum].

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2015

ALGEMENE TOELICHTING

Sinds 1 juli 2010 heeft het college de mogelijkheid een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) of Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) te verlagen of (gedeeltelijk) te weigeren als een belanghebbende de aan het recht op uitkering verbonden verplichtingen niet of onvoldoende nakomt (artikel 20 van de IOAW en artikel van de 20 IOAZ). Het gemeentelijk beleid moet vastgelegd worden in een verordening (artikel van de 35 IOAW en artikel 35 van de IOAZ).

De verlaging van de uitkering kwam in de plaats van het wettelijke boeten- en maatregelenregime, waarbij moet worden opgemerkt dat de mogelijkheid om een boete op te leggen al per 1 januari 2010 was vervallen. (Bij schendingen van de inlichtingenplicht IOAW/IOAZ tussen 1 januari en 1 juli 2010 bestaat dus in vacuüm, als het gaat om de sanctiemogelijkheden).

In deze verordening wordt het verlagen of het (gedeeltelijk) weigeren van een IOAW- of IOAZ-uitkering aangeduid met het opleggen van een maatregel, omdat deze term in de uitvoeringspraktijk de meest gangbare is.

Sinds 1 januari 2013 is de bestuurlijke boete bij een schending van de inlichtingenplicht weer heringevoerd.

De relatie met de participatieverordening

In de participatieverordening is vastgelegd hoe het college burgers ondersteunt bij de arbeidsinschakeling en hoe wij omgaan met het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling. Met de inzet van voorzieningen gaan verplichtingen gepaard, welke tevens zijn opgenomen in de Participatieverordening. Indien een uitkeringsgerechtigde de gestelde verplichtingen niet nakomt, leidt dit in beginsel tot een maatregel op basis van deze Maatregelverordening.

Reden nieuwe verordening

De Maatregelverordening IOAW/IOAZ Noordoostpolder 2010 was nog niet aangepast aan de herinvoering van de bestuurlijke boete. Tevens bevatte deze verordening geen sanctie voor het niet of niet voldoende verrichten van een tegenprestatie. Deze zaken zijn in deze verordening aangepast. Tevens treden per 1 januari 2015 de Participatiewet, als opvolger van de Wet werk en bijstand (WWB) en de Wet maatregelen Wet werk en bijstand in werking. Hoewel hiermee inhoudelijk geen wijzigingen worden aangebracht in het sanctiesysteem van de IOAW en IOAZ, leidt dit wel tot enkele andere verwijzingen. Daarbij zijn ook enkele maatregelen verzaard, om meer in lijn te komen met het maatregelregime van de Participatiewet.

Tot slot is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de verordening nog eens juridisch tegen het licht te houden van de laatste stand van het recht.

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

De begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben een gelijklopende betekenis als de omschrijving in de IOAW/IOAZ en AWB.

Artikel 2

Eerste lid

De IOAW/IOAZ verbinden aan het recht op een uitkering de volgende verplichtingen:

- De plicht tot arbeidsinschakeling (artikel 37). Deze plicht bestaat uit twee soorten verplichtingen:
  - de plicht om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en deze aanvaarden; en
  - de plicht gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening gericht op ondersteuning bij arbeidsinschakeling. Deze verplichtingen zullen nader moeten worden uitgewerkt in specifieke verplichtingen die zijn toegesneden op de situatie en mogelijkheden van de uitkeringsgerechtigde. De re-integratieverordening die elke gemeente moet opstellen vormt de juridische basis voor opleggen van deze specifieke verplichtingen. Deze verplichtingen zullen in het besluit tot het verlenen van een uitkering moeten worden neergelegd.
- De informatieplicht (artikel 13). Op een uitkeringsgerechtigde rust de verplichting aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling te doen van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of het recht op uitkering. Een schending van de inlichtingenplicht wordt gesanctioneerd met een bestuurlijke boete.
- De medewerkingsplicht (artikel 13). Dit is de plicht van uitkeringsgerechtigden om desgevraagd het college de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet. De medewerkingsplicht kan uit allerlei concrete verplichtingen bestaan, zoals bijvoorbeeld:
  - het (onder voorwaarden) toestaan van huisbezoek;
  - het meewerken aan een psychologisch onderzoek.Een schending van de medewerkingsplicht wordt afhankelijk van het concrete geval gesanctioneerd met een maatregel, of als het tevens een schending van de inlichtingplicht betreft, met een boete.
- Artikel 20 noemt een gedraging die in ieder geval een schending van de medewerkingsplicht inhoudt: 'het zich jegens het college zeer ernstig misdragen'.

Tweede lid

In de maatregelenverordening zijn voor allerlei gedragingen die een schending van een verplichting betekenen standaardmaatregelen vastgesteld in de vorm van in de meeste gevallen een vaste (percentuele) verlaging van de uitkeringsnorm.

In het tweede lid is de hoofdregel neergelegd: het college dient een op te leggen maatregel af te stemmen op de individuele omstandigheden van de belanghebbende en de mate van verwijtbaarheid. Deze bepaling brengt met zich mee dat het college bij elke op te leggen maatregel zal moeten nagaan of gelet op de individuele omstandigheden van de betrokken uitkeringsgerechtigde afwijking van de hoogte en de duur van de

voorgeschreven standaardmaatregel geboden is. Afwijking van de standaardmaatregel kan zowel een verzwaring als een matiging betekenen.

Dit betekent dat het college bij het beoordelen of een maatregel moet worden opgelegd, en zo ja welke, telkens de volgende drie stappen moet doorlopen:

stap 1: vaststellen van de ernst van de gedraging;

stap 2: vaststellen van de verwijtbaarheid;

stap 3: vaststellen van de omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in het standaardpercentage waarmee de uitkering wordt verlaagd. Wat betreft de beoordeling van de mate van verwijtbaarheid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 3.

Matiging van de opgelegde maatregel wegens persoonlijke omstandigheden kan bijvoorbeeld in de volgende gevallen aan de orde zijn:

- bijzondere financiële omstandigheden van de belanghebbende, zoals hoge woonlasten of andere vaste lasten of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- sociale omstandigheden, gezinnen met kinderen bijvoorbeeld.

Derde lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door middel van een besluit. Tegen dit besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen. In het derde lid is aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze voorschriften zijn in overeenstemming met de eisen die de Abw aan een besluit stelt. Indien wordt afgeweken van de standaardmaatregel, moet dit goed worden gemotiveerd. Dit geldt met name als er een zwaardere maatregel wordt opgelegd dan de standaardmaatregel (vergelijk CRvB 10-04-2007, nrs. 06/1983 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2007:BA2863).

Artikel 3

Eerste lid

Het afzien van het opleggen van een maatregel 'indien elke vorm van verwijtbaarheid' ontbreekt, is geregeld in artikel 20, derde lid, IOAW/IOAZ. De maatregel heeft als doel het gedrag van betrokkene te corrigeren. Indien verwijtbaarheid ontbreekt kan een dergelijk middel dan ook niet aan de orde zijn. Het college kan in beleidsregels neerleggen hoe het van plan is om te gaan met de beoordeling van de verwijtbaarheid, door bijvoorbeeld aan te geven welke gedragingen in principe altijd verwijtbaar worden geacht en welke gedragingen in beginsel nooit. Ook kan in beleidsregels worden vastgelegd in welke gevallen sprake is of kan zijn van verzachtende omstandigheden.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ('lik op stuk') is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad

wordt opgelegd. Om deze reden wordt in lid 1 geregeld dat het college geen maatregelen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Tweede lid

Soms kunnen er zwaarwegende argumenten zijn om van de tenuitvoerlegging van een overigens gerechtvaardigde verlaging af te zien. Het betreft dan argumenten die met de reden van de verlaging niets van doen hebben. Deze zijn immers bij de vaststelling van de hoogte en de duur van de verlaging al meegewogen.

Men kan hierbij denken aan situaties waarin sprake is van een zodanige samenloop van omstandigheden dat deze, als de verlaging wel zou worden uitgevoerd, tot gevolg hebben dat de belanghebbende als gevolg van de verlaging in een ernstige financiële nood situatie komt, waardoor bijvoorbeeld onmiddellijke huisuitzetting dreigt of een pas begonnen schuldsaneringstraject wordt gefrustreerd. Het moet als gezegd gaan om een nood situatie die het gevolg is van de individuele omstandigheden van de belanghebbende. Het ontstaan van een betaling- of huurachterstand of een tijdelijke opschorting van een schuldsanering zijn op zichzelf geen redenen om van het opleggen van een verlaging af te zien. Evenmin kan het enkele feit dat de belanghebbende als gevolg van de verlaging tijdelijk een inkomen lager dan de beslagvrije voet ontvangt voldoende reden zijn om van de tenuitvoerlegging van een verlaging af te zien. De financiële nood situatie mag ook niet het gevolg zijn van de verwijtbare gedraging. Als iemand door verwijtbaar ontslag in ernstige financiële nood komt te verkeren, kan dat nooit een reden zijn om van de oplegging van de verlaging af te zien. De omstandigheden zijn immers het gevolg van het verwijtbare gedrag.

Afzien van de uitvoering van een verlaging kan ook plaatsvinden als er sprake is van een verlaging wegens herhaald verwijtbaar gedrag. Bij elke nieuwe verlaging of heroverweging moet dus opnieuw worden beoordeeld of zich dringende redenen voordoen.

In de beschikking worden wel hoogte en duur van de verlaging vastgesteld en wordt meegedeeld om welke dringende redenen van tenuitvoerlegging wordt afgezien. De verlaging telt bij de vaststelling van eventuele recidive en volharding dus gewoon mee.

Derde lid

Het doen van een schriftelijke mededeling dat het college afziet van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive.

Artikel 4

Eerste lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door het verlagen van de uitkering. Verlaging van de uitkering kan in beginsel op twee manieren:

- met terugwerkende kracht, door middel van een herziening van de uitkering; of
- door middel van verlaging van het uitkeringsbedrag in de eerstvolgende maand(en).

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode. De gemeente hoeft in dat geval niet over te gaan tot herziening van de uitkering en het te veel betaalde bedrag aan uitkering terug te vorderen. Om die reden is in dit lid vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende uitkeringsnorm.

Tweede lid

Indien de uitkering nog niet is uitbetaald kan de maatregel worden opgelegd met terugwerkende kracht. Hiermee wordt zoveel mogelijk vorm gegeven aan een lik op stuk beleid waarbij de "overtreding" en de "maatregel" nog direct aan elkaar gekoppeld kunnen worden.

Derde lid

Indien na beëindiging van de uitkering blijkt dat alsnog een maatregel moet worden opgelegd kan de gemeente de uitkering verlagen door deze met terugwerkende kracht bij wijze van maatregel te herzien. Het teveel betaalde bedrag moet dan worden teruggevorderd.

Vierde lid

Een maatregel kan echter niet verder terugwerken dan tot uiterlijk de datum van de gedraging. Dit is vaste jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (zie bv. CRvB 01-03-2011, nr. 09/604 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BP69480). Deze regel is, te voorkoming van misverstanden daarom hier expliciet vast gelegd.

Artikel 5

Tweede lid

Een maatregel wordt opgelegd voor de duur van één maand. Indien er sprake is van recidive dan kan gekozen worden voor een hogere maatregel gedurende één maand of een maatregel gedurende meerdere maanden. Hierbij wordt de mogelijkheid geboden om een keuze te maken die recht doet aan de ernst van de misdragingen en de individuele afstemming op de situatie van de klant.

Derde lid

De regeling voor de samenloop van gedragingen heeft betrekking op verschillende gedragingen van een uitkeringsgerechtigde die (min of meer) gelijktijdig plaatsvinden. De regeling geldt dus niet voor een bepaalde gedraging die verschillende schendingen van verplichtingen met zich meebrengt.

Indien sprake is van schending van meerdere verplichtingen door één gedraging, dan dient voor het toepassen van de maatregel te worden uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel van toepassing is.

Artikel 6

In bepaalde situaties kan het opleggen van een maatregel contraproductief werken. In verband daarmee is in dit artikel de mogelijkheid geschapen om een waarschuwing af te geven. Een waarschuwing wordt altijd schriftelijk vastgelegd. In een periode van 24 maanden kan slechts één maal een waarschuwing worden gegeven, ook als er sprake is van verschillende vormen van maatregelwaardig gedrag.

Artikel 7 en 8

De gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan een re-integratietraject en/of het verkrijgen of behouden van reguliere arbeid worden in vier categorieën onderscheiden. De eerste en tweede categorie hebben vooral betrekking op algemene verplichtingen.

Eerste categorie:

Een gedraging van de eerste categorie betreft de formele verplichting om zich als werkzoekende in te schrijven bij het UWV en ingeschreven te doen blijven.

Ten opzichte van de vorige verordening is de gedraging langer dan binnen de wet is toegestaan in het buitenland te verblijven hier vervallen. Dit is immers als zodanig geen verwijtbare gedraging. Het gevolg van te lang in het buitenland verblijven is uitsluiting van het recht op uitkering voor de betreffende periode.

Tweede categorie:

Onderdeel a en b betreffen de verplichting tot een actieve opstelling op de arbeidsmarkt, de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende om bijvoorbeeld voldoende te solliciteren en te voldoen aan een oproep of mee te werken aan een onderzoek.

Onderdeel c is het niet of niet voldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie.

Derde categorie:

Hierbij gaat het om het niet meewerken aan een traject.

Vierde categorie

Hierbij gaat het over het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid alsmede het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid.

De IOAW en IOAZ kennen geen vermogenstoets. Dit betekent dat iemand algemeen geaccepteerde arbeid kan weigeren en een maatregel van 100% gedurende een maand (dit is de standaard maatregel bij de Participatiewet) met zijn vermogen eenvoudig kan opvangen. Om aan te geven dat het niet behouden of aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid als zeer ongewenst gedrag wordt gezien is de hoogte van de maatregel gelijk aan het niet verkregen netto inkomen. Als het niet verkregen netto inkomen niet is vast te stellen, bijvoorbeeld bij een eigen bedrijf, dan wordt de hoogte van de maatregel individueel bepaald.

De IOAW en IOAZ bieden in tegenstelling tot de Participatiewet ook expliciet de mogelijkheid om de uitkering (al dan niet gedeeltelijk) tijdelijk of blijvend te weigeren. In

de verordening is die bevoegdheid vormgegeven in de maatregel van artikel 8, tweede of derde lid.

Artikel 9

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd.

In artikel 37, eerste lid onderdeel G van de IOAW/IOAZ, wordt per 1 januari 2015 het zich onthouden van zeer ernstige gedragingen geformuleerd als een zelfstandige verplichting. Er hoeft dus anders dan voorheen geen relatie meer te zijn tussen de zeer ernstige misdraging en een andere schending van een aan het recht op IOAW/IOAZ verbonden verplichting. Wel is vereist dat er directe relatie ligt tussen de uitvoering van de IOAW/IOAZ en de zeer ernstige gedraging. (De wet heeft het immers over zeer ernstige gedragingen jegens met de uitvoering van deze wet belaste personen en instanties tijdens het verrichten van hun werkzaamheden).

Bij het vaststellen van de maatregel in de situatie dat een uitkeringsgerechtigde zich ernstig heeft misdragen, zal gekeken moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene.

Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag in een oplopende reeks (steeds ernstiger) worden onderscheiden:

- verbaal geweld (schelden);
- discriminatie;
- intimidatie (uitoefenen van psychische druk);
- zaakgericht fysiek geweld (vernielingen);
- mensgericht fysiek geweld;
- combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van verwijtbaarheid van de misdraging zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgehad.

In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen instrumenteel geweld en frustratiegeweld. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratieagressie. Het zal duidelijk zijn dat de mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld in beginsel groter is dan bij frustratiegeweld.

Het opleggen van een maatregel staat op zich los van het doen van aangifte bij de politie. Het college legt een maatregel op, terwijl de functionaris tegen wie de agressie zich richtte aangifte kan doen bij de politie. De maatregel door het college en de strafvervolging kunnen echter niet samengaan. Als het OM overgaat tot strafvervolging wegens de misdragingen kan geen maatregel worden opgelegd en andersom kan het OM niet overgaan tot strafvervolging als het college al een maatregel heeft opgelegd.

No. 277257-51

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Verordening individuele inkomenstoelage Noordoostpolder

De gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. [datum],

gelet op artikel 8, lid 1 onderdeel b en lid 2 en artikel 36 van de Participatiewet,

overwegende dat het noodzakelijk is het verstrekken van individuele inkomenstoelage aan personen van 21 jaar of ouder die daarentegen de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt bij verordening te regelen;

B E S L U I T

vast te stellen de volgende:

Verordening individuele inkomenstoelage Noordoostpolder

Hoofdstuk 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1 - Begrippen

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. Deze verordening verstaat onder:
  - a. de wet: de Participatiewet;
  - b. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder;
  - c. inkomen: totaal van het inkomen, bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet en de algemene bijstand;
  - d. peildatum: datum waartegen een persoon individuele inkomenstoelage kan aanvragen;
  - e. referteperiode: periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum;
  - f. maatregel: het verlagen van de bijstand met toepassing van artikel 18, tweede of vijfde tot en met achtste lid van de wet.

Artikel 2 - uitvoering

De uitvoering van deze verordening berust bij het college.

Hoofdstuk 2 – De individuele inkomenstoelage

Artikel 3 - Indienen verzoek

Een verzoek om een individuele inkomenstoelage, als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.

Artikel 4 - Langdurig laag inkomen en zicht op inkomensverbetering

1. Aan de in artikel 36, eerste lid, van de wet gestelde voorwaarde van het hebben van een langdurig laag inkomen is voldaan als gedurende de referteperiode het gemiddelde inkomen per maand niet uitkomt boven de bijstandsnorm en het vermogen niet hoger is dan het bedrag genoemd in artikel 34, derde lid van de wet.
2. De belanghebbende die gedurende de referteperiode inkomsten heeft die meer bedragen dan de geldende bijstandsnorm heeft recht op een individuele inkomenstoelage als de inkomsten in de referteperiode niet meer bedragen dan de bijstandsnorm verhoogd met 6 maal de maximale vrijlating van inkomsten als genoemd in artikel 31, tweede lid onderdeel n van de wet.

3. Niet voor de inkomenstoelage komt in aanmerking de belanghebbende die gedurende de referentieperiode een bijdrage heeft ontvangen op grond van de Wet Tegemoetkoming Onderwijsbijdrage en Schoolkosten (WTOS), dan wel de Wet Studiefinanciering (WSF 2000).
4. Bij de vaststelling van het inkomen wordt een eerder individuele inkomenstoelage alsmede een voorheen op grond van de wet werk en bijstand verstrekte langdurigheidstoelage buiten beschouwing gelaten.

Artikel 5 - Persoonlijke omstandigheden

1. Het college let bij het toekennen van een individuele inkomenstoelage op de persoonlijke omstandigheden van de aanvrager.
2. Voor de individuele inkomenstoelage komen in elk geval niet in aanmerking:
  - a. De belanghebbende die gedurende de referentieperiode in detentie heeft gezeten, tenzij het gaat om één of meerdere korte detentieperiodes van in totaal maximaal 28 dagen in een periode van 36 maanden.
  - b. De belanghebbende aan wie gedurende de referentieperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van de arbeids- en/of re-integratieverplichtingen.

Artikel 6 - Hoogte toeslag

1. De individuele inkomenstoelage bedraagt per jaar
  - a. voor een echtpaar € 517,00
  - b. voor een alleenstaande ouder € 465,00
  - c. voor een alleenstaande € 362,00
2. Indien één van de gehuwden op de peildatum is uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoelage ingevolge artikel 11, artikel 13 eerste lid van de wet, komt de rechthebbende gehuwde in aanmerking voor een individuele inkomenstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande ouder of alleenstaande zou gelden.
3. Het college kan de bedragen genoemd in lid 1 jaarlijks aanpassen.

Artikel 7 - Hardheidsclausule

Het college kan artikel 3 of 4 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang van de individuele inkomenstoelage, leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Hoofdstuk 3 - Slotbepalingen

Artikel 8 -- Citeertitel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als: Verordening individuele inkomenstoelage Noordoostpolder en treedt in werking op 1 januari 2015.

Artikel 9 - Intrekking bestaande verordening

Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2013, vastgesteld op 13 december 2012, ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum]

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting

Algemeen

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) in 2004 de langdurigheidstoeslag in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd. Ook is de langdurigheidstoeslag sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand. Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoeslag de langdurigheidstoeslag. Vanaf die datum is het verlenen van de toeslag geen gebonden bevoegdheid meer, maar een discretionaire bevoegdheid.

Vast te leggen regels in verordening

De individuele inkomenstoeslag is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet). Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomenstoeslag als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan de toepasselijke bijstandsnorm. Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomenstoeslag bepaald worden.

Overgangsrecht

Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoeslag de langdurigheidstoeslag. Het is niet nodig om in deze verordening overgangsrecht op te nemen met betrekking tot eerder verstrekte langdurigheidstoelagen, omdat artikel 78z van de Participatiewet voorziet in algemeen overgangsrecht met betrekking tot de wijzigingen in de Participatiewet als gevolg van de inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet en de Wet maatregelen WWB op 1 januari 2015. De individuele inkomenstoeslag en voorheen de langdurigheidstoeslag worden immers toegekend tegen een peildatum. Zaken die na de peildatum gebeuren hebben geen betekenis voor het recht op een dergelijke toeslag. Wie op een datum gelegen vóór 1 januari 2015 op basis van de toepasselijke verordening recht had op langdurigheidstoeslag, behoudt dat onverkort, ongeacht of hij voldoet aan de voorwaarden die per 1 januari 2015 zijn gesteld in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening. Toekenning van het recht op individuele inkomenstoeslag tegen een datum gelegen op of ná 1 januari 2015 is uitsluitend mogelijk als wordt voldaan aan de in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening opgenomen voorwaarden.

Wijziging leefvorm

De leefvorm (alleenstaande, alleenstaande ouder of gehuwd) van een persoon kan wijzigen binnen de referteperiode. Dit is bijvoorbeeld het geval indien gehuwden individuele inkomenstoeslag aanvragen, maar zij over een gedeelte van de referteperiode als alleenstaande moeten worden aangemerkt. Personen moeten dan ook over dat deel van de referteperiode aan de voorwaarden voldoen om voor individuele inkomenstoeslag in aanmerking te komen. Gehuwden moeten immers zowel gezamenlijk als afzonderlijk aan de voorwaarden voldoen.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht

(Awb) worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Inkomen

Met inkomen wordt bedoeld het inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet. In afwijking hiervan wordt algemene bijstand voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoelage ook in aanmerking genomen als inkomen. Bijzondere bijstand kan niet als inkomen in aanmerking worden genomen. Aangezien individuele inkomenstoelage een vorm van bijzondere bijstand is, is het op zich niet nodig expliciet te bepalen dat een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage buiten beschouwing moet worden gelaten bij de vaststelling van het inkomen. Ter voorkoming van misverstanden is hier toch expliciet bepaald. Het wordt immers niet wenselijk geacht een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage in aanmerking te nemen als inkomen, omdat dit het ongewenst effect kan hebben dat een persoon geen recht op een individuele inkomenstoelage heeft omdat hij een te hoog inkomen heeft gehad in de referentieperiode vanwege een eerder verstrekte toeslag. Wat voor een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage geldt, dat geldt ook voor een eerder verstrekte langdurigheidstoelage op grond van de WWB zoals die luidde vóór 1 januari 2015.

Peildatum

De peildatum is de datum waartegen een persoon individuele inkomenstoelage aanvraagt (artikel 1 van deze verordening). Het gaat om de datum waarop een persoon langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum. De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een persoon zich heeft gemeld om individuele inkomenstoelage aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit volgt uit artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet en de jurisprudentie rondom artikel 44 van de WWB. De peildatum kan wel liggen na de datum van melding/aanvraag. De door het college te beoordelen periode is de periode tussen de datum melding/aanvraag en de datum van het primaire besluit.

Referentieperiode

Verder is bepaald wat onder de referentieperiode moet worden verstaan: een periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum. Zie ook de toelichting bij artikel 4 onder 'Langdurig'.

Artikel 2 - Uitvoering

Dit artikel behoeft geen toelichting

Artikel 3 - Indienen verzoek

De Wet maatregelen WWB heeft artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet dusdanig gewijzigd dat een persoon een verzoek tot verlening van individuele inkomenstoelage kan indienen. Voorheen was de langdurigheidstoelage alleen op aanvraag verkrijgbaar. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een persoon, een besluit te nemen (artikel 1:3, derde lid, van de Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 Awb).

Om onduidelijkheid te voorkomen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend, bepaalt artikel 2 van deze verordening dat het verzoek moet worden gedaan middels een door het college vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel

4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele inkomenstoelage zoals bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.

Artikel 4 - Langdurig laag inkomen en zicht op inkomensverbetering

Van belang bij het bepalen wat een langdurig laag inkomen is, is wat onder 'langdurig' en onder 'laag' wordt verstaan.

Langdurig

De door de gemeenteraad vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum, wordt aangeduid als referteperiode. De referteperiode is vastgesteld in artikel 1 van deze verordening. In deze verordening is dat 36 maanden, evenals in de verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2013.

Laag inkomen

Een inkomen is laag als het niet hoger is dan de toepasselijke bijstandsnorm.

De vraag of het inkomen van een persoon gedurende de referteperiode niet hoger is dan het langdurig lage inkomen van de toepasselijke bijstandsnorm, zal niet al te rigide mogen worden beoordeeld. Daarom wordt in het tweede lid bepaald dat ook bij een overschrijding van de bijstandsnorm over de gehele referteperiode van maximaal 6 keer het bedrag van de inkomensvrijlating van artikel 31, tweede lid, onderdeel n, Participatiewet, er nog recht kan bestaan op een inkomenstoelage.

De uitzondering geldt niet alleen voor inkomsten uit arbeid. Ook andere geringe inkomsten kunnen op deze wijze buiten beschouwing blijven.

Studenten zijn, net als in de oude regeling, uitgesloten van het recht op een individuele inkomenstoelage. Zij hebben weliswaar vaak een laag inkomen, maar hun situatie verschilt wezenlijk van die van een werkzoekende of werknemer. Het volgen van een studie is tijdelijk en gericht op het krijgen van een goede startpositie op de arbeidsmarkt. De inkomensvoorziening voor studenten is daarop afgestemd en het is niet aan de gemeente om voor deze groep extra voorzieningen te scheppen. Indien dit leidt tot onbillijkheden overwegende aard kan met toepassing van de hardheidsclausule alsnog een inkomenstoelage worden toegekend.

Personen die over een geldige verblijfsvergunning beschikken en tijdens een deel van de referteperiode een tegemoetkoming van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) hebben ontvangen, kunnen wel in aanmerking voor de individuele inkomenstoelage.

Artikel 5 - Persoonlijke omstandigheden

Het college moet de persoonlijke omstandigheden meewegen. Uitgangspunt is daarbij dat aan personen die er zelf debet aan zijn dat zij een langdurig laag inkomen hebben zonder uitzicht op inkomensverbetering de individuele inkomenstoelage geweigerd wordt.

Voor gedetineerden geldt dat zij tijdens detentie geen recht kunnen opbouwen voor een langdurigheidstoelage. Detentie mag niet "lonen". Een uitzondering is gemaakt voor een korte periode van detentie. Detentie is de periode in gevangenschap doorgebracht zowel vóór veroordeling als na veroordeling. Als iemand na een lange periode van voorarrest (meer dan 28 dagen) niet veroordeeld wordt kan op basis van de hardheidsclausule besloten worden de periode van detentie alsnog buiten beschouwing te laten.

Wie een maatregel heeft gehad wegens een schending van zijn arbeids- en/of re-integratieverplichtingen gedurende de referteperiode heeft zelf te weinig gedaan om zijn inkomenspositie te verbeteren, daarom zijn zij uitgesloten.

Er is geen plicht de afweging van de persoonlijke omstandigheden in deze verordening te regelen. Er is voor gekozen om wel de uitgangspunten voor dit beleid in de verordening

te benoemen.

Het college kan hierbij nog nader beleid maken. Het ligt voor de hand dat het college overeenkomstige gevallen dan ook overeenkomstig zal behandelen. Dus ook iemand die een maatregel heeft gehad wegen een schending van een arbeids- of re-integratieverplichting op grond van een andere wet dan de Participatiewet komt niet in aanmerking voor de toeslag.

Artikel 6 - Hoogte individuele inkomenstoelage

In dit artikel wordt de hoogte van de toeslag bepaald. Voor 2009 werd de hoogte van de langdurigheidstoelage centraal bepaald. Dit waren vaste bedragen, ongeveer 40% van de voor de persoon toepasselijke bijstandsnorm. Voor de hoogte is van de individuele inkomstentoeslag is aangesloten bij de oude situatie. Ook in de Verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2013 werd deze hoogte gehanteerd.

Met de invoering van de kostendelersnorm en de kindregelingen ontstaan allerlei nieuwe normen. Een toeslag van 40% van de norm leidt tot hoge uitvoeringskosten omdat dit steeds per individu moeten worden vastgesteld. Daarom is gekozen voor bedragen die gebaseerd zijn op 40% van de standaardnormen voor gehuwden, alleenstaande ouders en alleenstaanden, zoals deze bestonden in de WWB tot 1 januari 2015. Het college kan deze bedragen jaarlijks aanpassen op basis van de nieuwe normen.

Gehuwden

Bij gehuwden moet in het oog worden gehouden dat het recht op individuele inkomenstoelage de gehuwden gezamenlijk toekomt. Worden personen op de peildatum als gehuwden aangemerkt, dan moeten beide gehuwden voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet. Voldoet één van hen niet aan deze voorwaarden, dan bestaat voor beiden geen recht op individuele inkomenstoelage (CRvB 13-07-2010, nr. 08/2345 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN2529).

Is één van de echtgenoten uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoelage, anders dan vanwege het niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, dan komt de rechthebbende partner wel in aanmerking voor een individuele inkomenstoelage. Het gaat hier om een partner die op een van de in artikelen 11 of 13, eerste lid, van de Participatiewet genoemde gronden geen recht heeft op bijstand. Als slechts één partner recht heeft op individuele inkomenstoelage, komt deze rechthebbende partner in aanmerking voor een individuele inkomenstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden. Dat is geregeld in het tweede lid.

Artikel 7 – Hardheidsclausule

Dit artikel geeft het college de bevoegdheid om in onvoorziene gevallen naar redelijkheid en billijkheid een besluit te nemen.

Artikelen 8 en 9

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2015

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. [datum], no. [nummer]

gelet op artikel 8, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet

besluit vast te stellen de:

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2015

Hoofdstuk 1 - Algemene bepalingen

Artikel 1 - Begrippen

Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Participatiewet;
- b. beslagvrije voet: beslagvrije voet als bedoeld in de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
- c. recidiveboete: bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a, vijfde lid, van de wet
- d. bezit: waarde van de bezittingen waarover belanghebbende of diens gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, met uitzondering van het in de woning met bijbehorend erf gebonden vermogen, bedoeld in artikel 50, eerste lid, van de wet;
- e. verrekenen: verrekening als bedoeld in artikel 60, vierde lid, van de wet.

Hoofdstuk 2 - Bescherming beslagvrije voet bij verrekening wegens recidive

Artikel 2 - Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het college de recidiveboete zonder inachtneming van de beslagvrije voet.
2. De verrekening, bedoeld in het eerste lid, geschiedt gedurende een tijdvak van drie maanden vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.

Artikel 3 - Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende niet ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het college de recidiveboete gedurende één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. De verrekening geschiedt vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.
2. Aansluitend op verrekening als bedoeld in het eerste lid, verrekent het college de recidiveboete in de daarop volgende twee maanden op een dusdanige wijze dat belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.
3. Tot het inkomen, bedoeld in het tweede lid, worden ook middelen gerekend als bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdelen n en r, van wet.

Artikel 4 - Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

In afwijking van de artikelen 2 en 3 kan het college de recidiveboete met inachtneming van de beslagvrije voet verrekenen indien:

- aannemelijk is dat verrekening op de wijze, bedoeld in de artikelen 2 of 3, zou leiden tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin; of
- anderszins sprake is van dringende redenen.

Artikel 5 - Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

De artikelen 2, 3 en 4 zijn van overeenkomstige toepassing op de verrekening van de bestuurlijke boete, bedoeld in artikel 18a, eerste lid, van de wet indien en voor zover deze boete nog niet is betaald op het moment van verrekening van de recidiveboete.

Hoofdstuk 3 – Slotbepalingen

Artikel 6 – Citeertitel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als de Verordening verrekening bestuurlijke boete van recidive Noordoostpolder en treedt in werking op 1 januari 2015.

Artikel 7 – Intrekking bestaande verordening

Met de inwerkingtreding van deze Verordening wordt de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2013, vastgesteld op 13 december 2012 ingetrokken

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van .

De griffier,

de voorzitter,

Toelichting

Algemeen deel

Op 1 januari 2013 is de "Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving" in werking getreden. Voor de Wet werk en bijstand (WWB) introduceerde deze wet de bestuurlijke boete bij een schending van de inlichtingenplicht. Het college van burgemeester en wethouders (verder college) is verplicht de bestuurlijke boete met de lopende uitkering te verrekenen. In beginsel moet bij deze verrekening de bescherming van de beslagvrije voet in acht genomen worden. Is echter sprake van een bestuurlijke boete wegens recidive, dan kan het college besluiten gedurende maximaal drie maanden met de beslagvrije voet te verrekenen.

De WWB verplichtte de gemeenteraad in een verordening nadere regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete. Deze verplichting is thans inhoudelijk ongewijzigd gebleven in de Participatiewet. De inwerkingtreding van de Participatiewet per 1 januari 2015 noopt echter tot een nieuwe vaststelling van de verordening.

Gemeenten hebben de ruimte een afweging te maken van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht. De nieuwe bevoegdheid kan op veel verschillende manieren worden ingevuld. Om gemeenten enige aanknopingspunten te bieden, hebben het RCF Kenniscentrum Handhaving - Landelijk Kenniscentrum Handhaving, Divosa, de VNG en Schulinc gezamenlijk deze modelverordening ontwikkeld. Uiteindelijk is het natuurlijk aan gemeenten zelf naar eigen inzicht keuzen te maken.

De bevoegdheid van de gemeenteraad strekt zich slechts uit over het al dan niet in acht nemen van de beslagvrije voet bij verrekening van de recidiveboete. Daar waar terugvordering en invordering niet door de wetgever is verplicht, blijft sprake van een bevoegdheid van het college. Het is derhalve aan het college op deze onderdelen nadere (beleids)regels vast te stellen.

In het kader van pseudoverrekening kunnen gemeenten te maken krijgen met verzoeken van andere gemeenten om een door hen opgelegde recidiveboete te verrekenen. Het college dat de boete heeft opgelegd zal in dat geval aangeven in hoeverre het de beslagvrije voet in acht wil nemen (volgens de regels van zijn gemeentelijke verordening). De gemeente die de uitkering verstrekt, moet in beginsel gehoor geven aan dit verzoek. Mocht de beslagvrije voet niet gerespecteerd worden, dan kan de belanghebbende het college waarvan hij uitkering ontvangt, verzoeken de beslagvrije voet toch in acht te nemen. In artikel 60b, tweede lid, van de Participatiewet is geregeld dat het college die de uitkering verstrekt, de bevoegdheid heeft aan dit verzoek van belanghebbende tegemoet te komen. Het ligt voor de hand dat het college bij de beslissing op dat verzoek handelt analoog aan de regels die in de eigen gemeentelijke verordening zijn vastgelegd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 - Begrippen

In deze bepaling is een aantal begrippen nader omschreven. De meeste behoeven geen nadere toelichting.

Bezit

De verordening kent een definitie van het begrip bezit. Het gaat daarbij om (de waarde

van) alle bezittingen waarover een belanghebbende of diens gezinsleden beschikken of redelijkerwijs kunnen beschikken. Bezittingen kunnen zowel bestaan uit geld als op geld waardeerbare goederen.

Bij het begrip bezit zoals dat in deze verordening wordt gebruikt, gaat het nadrukkelijk niet om vermogen als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet. Eventueel aanwezige schulden spelen immers geen rol en worden dus ook niet op het bezit in mindering gebracht. Ook de vrijlatingen van artikel 34, tweede lid, van de Participatiewet zijn hier niet van toepassing. Een belanghebbende die vanwege de volledige verrekening met de beslagvrije voet zonder inkomsten komt te zitten, zal de bezittingen waarover hij beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, volledig moeten aanwenden om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. Een uitzondering is gemaakt voor de door belanghebbende en zijn gezin bewoonde (eigen) woning.

Verrekenen

De Participatiewet kent een ruimer begrip van verrekenen dan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Voor de duidelijkheid is daarom een aparte begripsbepaling opgenomen in de verordening.

Artikel 2 - Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

Uitgangspunt van deze verordening is dat volledige verrekening met de beslagvrije voet plaatsvindt voor de maximale termijn van drie maanden als een belanghebbende over voldoende bezittingen beschikt om dit op te kunnen vangen. Dat uitgangspunt is vastgelegd in artikel 2 van deze verordening. Van voldoende bezit is sprake als de waarde van de bezittingen waarover belanghebbende beschikt (of redelijkerwijs kan beschikken), ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt. Immers, bij aanwending of tegeldemaking van deze bezittingen, zou een periode van drie maanden overbrugd moeten kunnen worden.

Artikel 3 - Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

Heeft een belanghebbende onvoldoende bezittingen om een periode van drie maanden volledige verrekening met de beslagvrije voet te kunnen overbruggen, dan verrekent het college slechts één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. Voor de overige twee maanden vindt weliswaar verrekening met de beslagvrije voet plaats, maar niet volledig. Belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Voor het percentage van 80% is aansluiting gezocht bij de invorderings-mogelijkheden die de Belastingdienst heeft bij notoire wanbetalers. Onder omstandigheden kan deze de beslagvrije voet (90% van de toepasselijke bijstandsnorm) verlagen met 10% op grond van artikel 19, eerste lid, van de Invorderingswet 1990.

Met de gekozen opzet wordt enerzijds uiting gegeven aan het principe dat fraude niet mag lonen. Het gaat hier immers om belanghebbenden die herhaaldelijk hun inlichtingenplicht hebben geschonden. Daar mag een duidelijk signaal tegenover staan. Anderzijds wordt rekening gehouden met de zorgplicht van gemeenten. Het volledig buiten werking stellen van de beslagvrije voet gedurende drie maanden kan kwalijke maatschappelijke consequenties hebben. Dat moet voorkomen worden, nu de regeling daarmee zijn doel voorbij zou schieten.

Een belanghebbende kan inkomsten uit arbeid hebben die op grond van artikel 31, tweede lid, onderdelen n of r, van de Participatiewet worden vrijgelaten voor de algemene bijstand. Bij verrekening van een recidiveboete tot 80% van de bijstandsnorm, tellen deze inkomsten echter gewoon mee. Het college laat deze inkomsten dus niet

buiten beschouwing bij de beoordeling van de vraag of een belanghebbende nog over voldoende inkomen beschikt. Dat is geregeld in het derde lid.

Artikel 4 - Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

Hoewel het hier gaat om een herhaaldelijke schending van de inlichtingenplicht, zijn situaties denkbaar waarin volledige verrekening met de beslagvrije voet niet aanvaardbaar wordt geacht. Die situaties komen aan de orde in artikel 4. Het gaat daarbij altijd om individuele omstandigheden waaraan het college zal moeten toetsen.

In onderdeel a is geregeld dat het college kan besluiten in afwijking van de artikelen 2 en 3 toch de beslagvrije voet te respecteren wanneer volledige verrekening waarschijnlijk leidt tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin. Voorkomen moet worden dat een belanghebbende door de volledige verrekening op straat komt te staan, nu dit de problematiek alleen maar verergert, met alle maatschappelijke kosten van dien.

Een dreigende huisuitzetting wordt in deze verordening gezien als een dringende reden om van verrekening met de beslagvrije voet af te zien. Dat volgt uit het woord 'anderszins' in onderdeel b. Ook bij aanwezigheid van andere dringende redenen dan een dreigende huisuitzetting, kan het college rekening houden met de bescherming van de beslagvrije voet. Van dringende redenen is niet snel sprake. Het gaat slechts om incidentele gevallen, waarbij de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende en diens gezinsleden verkeren op geen enkele andere wijze te verhelpen zijn. Het enkele feit dat het belanghebbende door de verrekening aan middelen ontbreekt om in het bestaan te voorzien, is op zich geen voldoende voorwaarde om te kunnen spreken van dringende redenen.

Artikel 5 - Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

In artikel 60b, derde lid, van de Participatiewet is bepaald dat de bevoegdheid om te verrekenen met de beslagvrije voet ook van toepassing is op eerder opgelegde bestuurlijke boetes voor zover op het moment van verrekening van de recidiveboete, die eerdere boetes nog niet zijn betaald. Mocht het college die eerdere, nog openstaande boetes gaan verrekenen, dan regelt artikel 5 dat de bepalingen in deze verordening van overeenkomstige toepassing zijn. Die eerdere boetes kunnen zowel boetes zijn die zijn opgelegd met toepassing van de Participatiewet als boetes die nog zijn opgelegd met toepassing van de WWB. Op grond van het overgangsrecht van de Invoeringswet Participatiewet gelden immers alle WWB-besluiten van rechtswege als besluiten op grond van de Participatiewet.

Artikel 6 en 7

Dit artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Verordening handhaving Participatiewet Noordoostpolder

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. [datum]

gelet op de Participatiewet,

overwegende dat op grond van artikel 8b van de Participatie de gemeenteraad in het kader van het financiële beheer bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet.

B E S L U I T:

vast te stellen de:

Verordening handhaving Participatiewet Noordoostpolder

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. Deze verordening verstaat onder:
  - a. De wet: de participatiewet;
  - b. Het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder;
  - c. De raad: de gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder.

Artikel 2. Beleidsplan sociaal domein

1. De raad stelt een maal per vier jaar een beleidsplan sociaal domein vast.
2. De gemeentelijke visie op handhaving is onderdeel van het beleidsplan sociaal domein.

Artikel 3. Uitvoeringsplan Participatiewet

1. Het college stelt ter uitvoering van het beleidsplan sociaal domein jaarlijks een uitvoeringsplan Participatiewet vast.
2. In het uitvoeringsplan Participatiewet komt op zijn minst tot uitdrukking:
  - aanpak fraudepreventie
  - aanpak frauderepressie

Artikel 4. Citeertitel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als de Verordening handhaving Participatiewet Noordoostpolder en treedt in werking op 1 januari 2015.

Artikel 5. Intrekking bestaande verordening

No. 277257-64

Met de inwerkingtreding van deze Verordening wordt de Verordening handhaving Wet werk en bijstand, vastgesteld op 1 juli 2004, ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering

van [datum],

De griffier,

De voorzitter,

TOELICHTING VERORDENING HANDHAVING PARTICIPATIEWET NOORDOOSTPOLDER

Algemeen

De verplichting om in het kader van het financiële beheer bij verordening regels op te stellen voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand alsmede misbruik en oneigenlijk gebruik is destijds bij amendement in artikel 8a van de Wet werk en bijstand opgenomen. Het doel van dit artikel was de handhaving van de WWB en het fraudebeleid op de agenda van de gemeenteraden te zetten.

Artikel 8a van de WWB is in de Participatiewet hernoemd tot artikel 8b Participatiewet. Inhoudelijk is het hetzelfde gebleven. Deze verordening heeft dus ook alleen een nieuwe naam en een nieuw formele grondslag. Inhoudelijk is de verordening [nagenoeg](#) hetzelfde als Verordening handhaving Wet werk en bijstand.

Afgezien van de korte bepaling van artikel 8a van de Wet werk en bijstand, zijn er geen nadere aanduidingen over wat nu precies in de verordening moet worden geregeld. In de toelichting van het amendement dat heeft geleid tot het hiervoor genoemde artikel 8a staat dat op grond van artikel 212 Gemeentewet de gemeenteraad een verordening moet vast te stellen voor de uitgangspunten voor het financiële beleid en voor het financiële beheer. De strekking van laatstgenoemde artikel is dat de verordening dient te waarborgen dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

In dat kader kan ook aandacht besteed worden aan de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen. Een goed financieel beheer bij de uitvoering van de Participatiewet brengt met zich dat daarbij ook voortdurend aandacht bestaat voor de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik.

In het beleidsplan sociaal domein 2015-2019 is de visie op handhaving opgenomen.

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Geen nadere toelichting.

Artikel 2

Hoewel de wettelijke bepaling meer gericht lijkt op sec de fraudebestrijding is in deze toch gekozen voor het ruimere begrip handhaving. In de gemeentelijke visie is reeds verwoord dat fraudebestrijding teveel het beeld oproept van repressie en genoegdoening, terwijl handhaving meer uit gaat van het bevorderen van de spontane naleving van de wet- en regelgeving. Naast repressie is in deze optiek preventie onontbeerlijk. Het is immers altijd nog beter om fraude te voorkomen.

Artikel 3

Om het belang van een goede handhaving te onderstrepen, is in dit artikel aangegeven welke onderwerpen in een gemeentelijk uitvoeringsplan op zijn minst aan bod moeten komen.

Artikel 4 en 5

Geen nadere toelichting.

Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Noordoostpolder 2015

De raad van de gemeente Noordoostpolder;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. no

Gelet op artikel 150 Gemeentewet;

Gelet op artikel 47 Participatiewet

Gelet op artikel 2.1.3 lid 3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015)

Overwegende dat de raad bij verordening regels dient te stellen over de wijze waarop de personen of hun vertegenwoordigers die een beroep doen op de Participatiewet en de WMO betrokken worden bij de uitvoering van deze wetten:

Overwegende dat het voor cliënten en/of hun vertegenwoordigers mogelijk moet zijn om invloed uit te oefenen op het lokale beleid;

Overwegende dat binnen het sociale domein steeds meer sprake is van vergaande samenwerking

B E S L U I T

Vast te stellen de

Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Noordoostpolder 2015

Artikel 1 Begripsomschrijving

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015), de participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Algemene wet bestuursrecht (AWB).
2. Deze verordening verstaat onder
  - Cliënt: Degene die een beroep doet op ondersteuning door de gemeente binnen het sociale domein
  - Cliëntenparticipatie: De gestructureerde wijze waarop de gemeente betrokkenen en hun vertegenwoordigers betreft bij de beleidsvorming, uitvoering en evaluatie van het gemeentelijk beleid binnen het sociaal domein.
  - Participatieraad: Het door het college ingestelde orgaan dat het college gevraagd adviseert over beleidskaders die door de gemeenteraad worden vastgesteld binnen het sociale domein in de gemeente Noordoostpolder. Daarnaast kan de Participatieraad het college ongevraagd adviseren over signalen uit de samenleving.
  - Passende meedenkgroepen: Flexibel in te richten groepen inwoners of hun vertegenwoordigers die door het college inhoudelijk worden betrokken bij beleidsvorming en waar nodig volgens de wettelijke opdracht bij het opstellen van verordeningen.
  - Het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder;

De Raad:
Sociaal domein

de gemeenteraad van Noordoostpolder;
Sociaal Domein is het overheidsbeleid gericht op het verbeteren van de sociale positie van een gemeente en haar inwoners en alle netwerken, instellingen, scholen, ondernemers en individuele inwoners die daaraan een bijdrage leveren. Het gaat daarbij om de uitvoering van de WMO, Wsw, WWB, IOAW, IOAZ en vanaf 1 januari 2015 de Jeugdwet en de Participatiewet.

Artikel 2. Invulling van cliëntenparticipatie

1. Het college organiseert en faciliteert verschillende bijeenkomsten waar achterbanorganisaties, (vertegenwoordigers van) doelgroepen/cliënten, Participatieraadleden, inwoners en professionals afhankelijk van het (beleids)onderwerp bij betrokken worden.
2. Betrokken partijen kunnen agendapunten aanleveren voor deze bijeenkomsten
3. In de fase van beleidsontwikkeling worden passende meedenkgroepen gevormd.
4. Bij beleidsvorming van kaders, waaronder verordeningen, die door de Raad worden vastgesteld wordt de Participatieraad betrokken.

Artikel 3. Bevoegdheden participatieraad

1. De Participatieraad adviseert het college inhoudelijk over de beleidskaders die door de gemeenteraad worden vastgesteld.
2. De Participatieraad vertaalt signalen van inwoners en doelgroepen in gevraagd of ongevraagd advies voor het college.
3. De Participatieraad kan het college om nadere informatie vragen over zaken die het sociaal domein betreffen.
4. De Participatieraad is niet bevoegd te adviseren naar aanleiding van klachten, bezwaarschriften en andere zaken die op individuele cliënten betrekking hebben, met uitzondering van de hierbij gehanteerde procedures en regelingen. Evenmin kan worden geadviseerd op het gebied van het personeels-en organisatiebeleid.

Artikel 4. Opvolging adviezen

1. Het college stelt de gemeenteraad, voor zover het kwesties betreffen die tot de bevoegdheid van de gemeenteraad behoren, in de gelegenheid kennis te nemen van het advies van de Participatieraad.
2. Als het college afwijkt van een door de Participatieraad gegeven advies, dan wordt deze afwijking beargumenteerd aan de gemeenteraad aangeboden. De Participatieraad wordt van deze argumentatie op de hoogte gebracht.

Artikel 5. Nadere regels

1. Het college kan ter uitvoering van deze verordening nadere voorschriften geven.
2. De samenstelling, werkwijze en facilitering van de participatieraad wordt vastgelegd in een Reglement participatieraad sociaal domein.
3. Dit reglement wordt vastgesteld door het college.

Artikel 6. Inwerkingtreding.

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015
2. De verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Noordoostpolder wordt met ingang van 1 januari 2015 ingetrokken

Artikel 7. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: "De verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Noordoostpolder 2015".

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van
Griffier

voorzitter

Toelichting verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Noordoostpolder 2015

Algemeen

De Wsw en de WWB geven ieder apart aan dat de gemeente bij verordening regels moet stellen over de wijze waarop cliënten en hun vertegenwoordigers betrokken worden bij de gemeentelijke beleidsvorming.

Op 1 januari 2015 gaan de WWB en de Wsw op in de Participatiewet. Tegelijkertijd treden de nieuwe WMO en de Jeugdwet in werking. In de Wmo 2015 en Participatiewet is een artikel opgenomen dat gemeente verplicht om bij verordening regels te stellen over de wijze waarop cliënten en hun vertegenwoordigers betrokken worden bij de beleidsvorming, uitvoering en evaluatie. In de concept Jeugdwet is dit niet opgenomen

De gemeente Noordoostpolder kiest er voor om de diverse wetten binnen het sociale domein niet afzonderlijk te bekijken maar als een samenhangend geheel. Voor wat betreft de medezeggenschap van inwoners, doelgroepen en professionals worden minimaal de wettelijke verplichtingen geborgd.

Het doel van medezeggenschap in het sociale domein is een werkwijze voor het hele sociale domein waarbij inwoners, (vertegenwoordigers van) doelgroepen/cliënten en maatschappelijke organisaties:

- Betrokken worden bij de voorbereiding van beleid en verordeningen;
- Mogelijkheden hebben om beleidsinitiatieven in te dienen en om het college van gevraagd en ongevraagd advies te voorzien; en
- Mogelijkheden hebben om met de gemeente en met elkaar over de beleidsuitvoering in gesprek te gaan.

Bepalend in de feitelijke vormgeving is echter de ambitie in het sociaal domein zaken passend te organiseren in mens- en contextgedreven vormen. In die lijn ligt ook de keuze om te komen tot één verordening cliëntenparticipatie voor het gehele sociale domein. De wijze waarop cliëntenparticipatie wordt vormgegeven is beschreven in de nota Lokale ondersteuning, uitgangspunten voor een krachtige uitvoeringorganisatie in het sociale domein die op 24 september 2013 door het college is vastgesteld. In vervolg daarop is per 1 januari 2014 de verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Noordoostpolder vastgesteld. Deze verordening vindt zijn grondslag in de Wsw, WWB en WMO. Met het oog op de wijzigingen per 1 januari 2015 verandert ook de grondslag, die is dan opgenomen in de Participatiewet en de Wmo 2015. De uitvoering van cliëntenparticipatie blijft ongewijzigd.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsomschrijving

De begrippen in dit artikel spreken voor zich.

Sociaal Domein kan nog nader worden toegelicht. Concreet gaat sociaal domein over het leven van mensen. Over wonen, werken en actief betrokken zijn en worden bij de maatschappij. Over opgroeien, naar school gaat, zelfstandig worden. Over ziek worden en het leven met een ziekte of beperking. Kortom over participeren in de maatschappij.

Artikel 2. Vormen van Cliëntenparticipatie

In dit artikel worden de diverse vormen van participatie toegelicht. Deze toelichting is gebaseerd op de beschrijving in de uitgangspuntennotitie

2.1 Participatiebijeenvakomen

De gemeente organiseert verschillende bijeenkomsten waar professionals, achterbanorganisaties, (vertegenwoordigers van) doelgroepen, inwoners en Participatieraadleden afhankelijk van het (beleids)onderwerp voor uitgenodigd kunnen worden. De Participatieraad en andere partijen kunnen gevraagd worden om mee te denken over de invulling van de bijeenkomsten. Zij kunnen daarvoor ook agendapunten aanleveren. Het faciliteren van de bijeenkomsten door de gemeente zorgt voor

verbinding tussen formele en informele zorg en voor ontmoeting en uitwisseling. Daarnaast maakt het uitwisseling van signalen mogelijk ter ondersteuning van de brede adviestaak van de Participatieraad. Ook zorgt het voor uitwisseling van informatie over ontwikkelingen in het sociaal domein waardoor kennis bij de organisaties en inwoners toeneemt en zij achterban kunnen informeren en ondersteunen. De organisaties krijgen hierbij een (ambassadeurs)rol om de informatie naar de achterban over te brengen. De beleidsadviseurs halen signalen uit de samenleving op voor beleidsuitvoering. De brede Kanteling staat centraal. Er wordt op een praktische manier invulling gegeven aan de kernwaarden zelforganiserend vermogen, wederkerigheid en integraliteit.

2.2. Passende meedenkgroepen

Dit zijn flexibel in te richten groepen die door de beleidsadviseurs inhoudelijk betrokken worden bij beleidsvoorbereiding en waar nodig volgens de wettelijke opdracht bij verordeningen die ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Als het wenselijk is, kunnen de groepen ook betrokken worden bij de voorbereiding van uitvoerend beleid dat ter besluitvorming aan het college wordt voorgelegd. Voor dit laatste wordt geen advies door de Participatieraad opgesteld. Via deze groepen wordt afhankelijk van de wettelijke opdracht ingezet op cliënten- en/of burgerparticipatie. De instrumenten die worden ingezet kunnen per beleidsontwikkeling verschillend zijn, omdat het passend voor de situatie moet zijn. De beleidsadviseur geeft in het college/raadsvoorstel aan hoe het proces van participatie is vormgegeven. Er wordt bij zaken waar de Participatieraad over moet adviseren een verbinding tussen de meedenkgroepen en de participatieraad tot stand gebracht, voor input voor het inhoudelijk advies van de participatieraad.

2.3. Participatieraad

De Participatieraad beslaat het volledige sociale domein van Wmo, Participatiewet en Jeugdwet. De Participatieraad bestaat uit inwoners van de gemeente waarbij kennis van het volledige sociale domein en maatschappelijke betrokkenheid bij de doelgroep aanwezig is. Binnen de Participatieraad is een verdeling in specialisten op de terreinen Jeugd, Wmo en Participatiewet. De Participatieraad adviseert het college inhoudelijk over de beleidskaders die door de gemeenteraad worden vastgesteld. In het advies is meegenomen hoe de passende meedenkgroepen over de beleidsvoornemens denken. De beleidsadviseurs zorgen dat de Participatieraad over de juiste informatie beschikt om het advies te kunnen geven (plan van aanpak, informatie verstrekken, bijeenkomsten bijwonen, verbinding leggen tussen passende meedenkgroep en specialisten). De Participatieraad haalt signalen op uit de samenleving voor hun brede adviestaak door scholing, werkbezoeken, het leggen van verbinding met de passende meedenkgroepen, participatiebijeenkomsten etc. Signalen van inwoners en doelgroepen worden vertaald in gevraagd of ongevraagd advies voor het college. De taken, bevoegdheden, samenstelling en werkwijze van de Participatieraad is vastgelegd in het Reglement Participatieraad Sociaal domein.

Artikel 3: Bevoegdheden Participatieraad

De Participatieraad adviseert het college over de beleidskaders die door de gemeenteraad worden vastgesteld. Hiermee zorgen wij ervoor dat in een vroeg stadium de belangen van cliënten en hun vertegenwoordigers worden geborgd.

De Participatieraad zal niet over elk apart collegevoorstel om advies gevraagd worden. Vorm geven aan medezeggenschap kan ook door het raadplegen van passende meedenkgroepen of direct betrokkenen. Dit hangt sterk af van de aard van het collegevoorstel.

De Participatieraad kan gevraagd en ongevraagd advies geven over beleidsontwikkelingen aan college en gemeenteraad. Zij kunnen daarbij ook fungeren als spreekbuis voor andere achterbanorganisaties. Dat geldt ook voor de vragen die de

No. 277257-71

Participatieraad kan stellen, daarmee wordt voldaan aan de eisen die de wet stelt aan hetgeen in de verordening moet worden geregeld.

De Participatieraad gaat **niet** over individuele zaken van cliënten en personeel en organisatiebelangen. Hiervoor zijn andere rechtsmiddelen beschikbaar als bezwaar en beroep en de Ondernemingsraad van de gemeente

Artikel 4. Opvolging adviezen

De Participatieraad is een belangrijk adviesorgaan voor de gemeente. Wanneer een advies niet wordt overgenomen dan wordt hierover gecommuniceerd en wordt dit beargumenteerd.

Artikel 5 t/m 7

Geen nadere toelichting.